Center za izobraževanje in kulturo Trebnje

Z vami že več kot 50 let.

UTŽO Trebnje

UNIVERZA ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Poročilo o delu v študijskem letu 2014/2015
Program dela za študijsko leto 2015/2016

Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
Kidričeva ulica 2, 8210 Trebnje
Telefon: 07/ 34-82-100, Telefaks: 07/ 34-82-102
Spletna stran: www.ciktrebnje.si
Elektronski naslov: info@ciktrebnje.si

Direktorica CIK Trebnje: Patricija Pavlič

GLASILO UNIVERZE ZA TRETJE ŽIVLJENJSKO OBDOBJE

Leto: 2015

Naklada: 300

Tisk: ALFAGRAF TISKARNA d.o.o., Ivančna Gorica

Uredništvo:
Francka Grošel
Martina Podlesnik
Silva Mežnar
Patricija Pavlič

Oblikovanje:
Cvetka Sušin

Oblikovanje naslovnice:
Meta Gabrijel

Lektoriranje:
Mateja Zupančič

Fotografije & slike:
udeleženci in animatorji UTŽO, arhiv CIK Trebnje in spletni viri

Organi Univerze za tretje življenjsko obdobje Trebnje

a) **Predsednica upravnega odbora:**
   Silva Mežnar
   Majda Ivanov, namestnica predsednice

b) **Upravni odbor:**
   Francka Grošel – predstavnica Občine Trebnje
   Silva Mežnar – predstavnica Občine Trebnje
   Majda Ivanov – predstavnica Občine Trebnje
   Martina Podlesnik – predstavnica CIK Trebnje
   Tomaž Povšič – predstavnik Občine Mirna
   Milica Korošec – predstavnica Občine Mokronog-Trebelno
   Viktor Uhan – predstavnik Občine Šentrupert

c) **Zbor članov:**
   vsi člani UTŽO

1. KAZALO

1. KAZALO 4

ZAHVALA 1

NAGOVOR PREDSEDNICE 2

1. POROČILO O DELU UTŽO V ŠTUDIJSKEM LETU 2014/2015 4

1.1 STATISTIČNI DROBNOGLED 4

2. ZADOVOLJSTVO ČLANOV – REZULTATI ANKETE 7

3. DELAVNICE IN KROŽKI V ŠTUDIJSKEM LETU 2014/2015 10

3.1 DELAVNICE 2014/2015 IN NJIHOVA VSEBINA 10

3.2 POPOTNE MALHE – STROKOVNE EKSKURZIJE 12

KROŽKI UTŽO V 2014/2015 13

3.3 SREDINO MESEČNO POHODNIŠTVO 16

4. POROČILA KROŽKOV 17

4.1 ANGLEŠČINA – začetni tečaj 17

4.2 ANGLEŠČINA II – nadaljevalni tečaj 17

4.3 ANGLEŠČINA III – nadaljevalni tečaj 18

4.4 ANGLEŠČINA V – nadaljevalni tečaj 19

4.5 NEMŠČINA IV – nadaljevalni tečaj 21

4.6 ŠPANŠČINA IV – nadaljevalni tečaj 21

4.7 LIKOVNO-USTVARJALNI KROŽEK TREBNJE 22

4.8 KLEKLJANJE II – nadaljevalni tečaj 24

4.9 KLEKLJANJE IV – nadaljevalni tečaj 25

4.11 PLESNA SKUPINA AJDA 29

4.12 PLESNA SKUPINA MAVRICA 30

4.13 ZDRAVA REKREACIJA TREBNJE 31

4.14 POHODNIŠTVO 33

4.15 NORDIJSKA HOJA 48

4.16 RAČUNALNIŠTVO 49

4.17 ZGODOVINA UMETNOSTI SKOZI ČAS 51

4.18 RAČUNALNIŠTVO (MOKRONOG) 52

4.21 ROČNA DELA (MIRNA) 54

4.22 AEROBIKA – ZDRAVA REKREACIJA (MIRNA) 55

4.23 ZDRAVILNA ZELIŠČA (MIRNA) 56

4.24 RAČUNALNIŠTVO (MIRNA) 56

4.25 USTVARJALNI KROŽEK (ŠENTRUPERT) 56

4.26 USTVARJALNI KROŽEK (VELIKA LOKA) 58

5. POPOTNE MALHE 60

5.1 OBISKALI SMO ŠTANJEL 60

5.2 Z VLAKOM V LJUBLJANO 63

5.3 POPOTNA MALHA – BRESTANICA 65

5.4 V NOVO MESTO Z VLAKOM 67

5.5 ODPELJALI SMO SE V PRLEKIJO 69

6. DRUGE AKTIVNOSTI 72

6.1 PREDNOVOLETNI BAZAR *72*
6.2 POČASTILI SMO … *73*
7. PREDLOG PROGRAMA ZA ŠTUDIJSKO LET0 2015/2016 ..... **76**
8. ČLANI PIŠEJO … **78**
8.1 LITERATKE VEZI MIRNA *78*
8.2 MOKRONOŽICE *85*
9. CENTER MEDGENERACIJSKEGA UČENJA **90**

ZAHVALA

Brez velike podpore, ki nam jo nudijo:

Občina Trebnje, Občina Mokronog-Trebelno, Občina Šentrupert, Občina Mirna, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport pri finančni podpori, Center za izobraževanje in kulturo Trebnje pri organizacijski izvedbi, Dom starejših občanov Trebnje, OŠ Mirna, OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert, OŠ Mokronog, DU Mirna, DU Velika Loka, DU Šentrupert, izletniška kmetija Kazina Šentlovrenc, g. Jože Kukman in g. Jože Zupan,

naše delovanje ne bi bilo tako uspešno. Zato se vsem zahvaljujemo za podporo in pomoč.

Za sodelovanje se zahvaljujemo tudi Glasbeni šoli Trebnje in Vrtcu Trebnje, ki nas vseskozi spremljata in bogatita kulturne dogodke na naših srečanjih.

Zahvala tudi tistim, ki jih tu nismo našteli, pa bi bilo naše delo brez njihove podpore težje.

NAGOVOR PREDSEDNICE

Drage članice in člani UTŽO!

Bogata vsebina letošnjega poročila naše univerze je dokaz, da je bilo študijsko leto pestro, zanimivo, polno lepih pa tudi malo manj lepih trenutkov. Bilo je turbulentno, bi rekli, če bi se ozirali na vreme v lanskem letu.

V letu, ki je za nami, smo se posvečali svoji temeljni dejavnosti, izobraževanju.

Študijsko leto smo začeli v Mokronogu. Začetek študijskega leta je za nas posebno doživetje, saj se dobimo po dolgih počitnicah, radovedni, kaj novega bomo izvedeli v novem študijskem letu. Torki postanejo spet naši, srečujemo se s starimi znanci, poklepetamo in se tudi poveselimo. Naše prvo srečanje so nam polepšali najmlajši, otroci iz vrtca Mokronožci z vzgojiteljicami, in ustvarjalne članice skupine Mokronožice, ki delujejo pri društvu upokojencev Mokronog-Trebelno. S svojimi deli so nas razveselile ga. Vida Kačičnik, ga. Anica Zidar in ga. Slavka Šinigoj. Bogat program pa so zaključile naše plesne skupine in Pavlina Hrovat, članica Vezi Mirna.

Prvo srečanje v nam znanih prostorih CIK Trebnje so popestrili člani krožkov, ki delujejo v naši sredi, saj so pripravili bogato razstavo izdelkov in prikaz aktivnosti, ki so se vrstile med študijskim letom.

Prvič se nam je zgodilo, da nismo mogli realizirati programa tako, kot smo ga na upravnem odboru oblikovali. Kar štirje predavatelji so tik pred zdajci sodelovanje odpovedali. V zadnjem trenutku smo poiskali zamenjave. Imeli smo srečo, vsi novi sodelavci so bili čudoviti. Hvala vam.

V anketi ste njihov prispevek zelo dobro ocenili. Tudi sicer ste bili zelo zadovoljni z našim programom. Zahvaljujem se za pohvale in dobre predloge za delo v bodoče.

Prav veseli smo bili, da so ponovno zaživele »popotne malhe«. Prevoz z vlakom nam je obudil čas iz začetkov nastanka UTŽO Trebnje, ko je bil vlak prevozno sredstvo na vseh »popotnih malhah«. Le zaključna ekskurzija nam je pustila grenak priokus, saj sta se dve članici poškodovali zaradi naglega, sunkovitega

»poskoka« avtobusa. Vse naše strokovne izlete je vodil g. Kukman. Hvala mu za obilen koš znanja, ki nam ga je posredoval, za umirjeno in strokovno vodenje.

Število krožkov je v tem letu zelo naraslo. Dokaz, da si znanja, vedenja in druženja želimo. Veliko krožkov se je v tednu medgeneracijskega sodelovanja povezalo z mladimi, pa ne samo v tem tednu, skozi celo leto so potekale oblike sodelovanja po šolah in vrtcih.

Na novoletnem srečanju smo se spomnili vseh članov, ki so v tem letu praznovali okroglo obletnico, in jim podarili darila, ki so jih pripravile članice Ustvarjalnega krožka Trebnje. V kulturnem programu so nas učenci OŠ Milana Majcna Šentjanž presenetili z igrico »*Kje si, Uršika zala?*«.

Tudi na kulturne dogodke nismo pozabili. G. Jožko Zupan je v našo sredino pripeljal zanimiva gosta: go. Ivanko Mestnik in g. Janeza Grabrijelčiča. Na prireditvi v počastitev 8. marca in materinskega dneva so članice ustvarjalnega krožka iz Šentlovrenca vsakemu udeležencu podarile lotosov cvet iz papirja. Otroci iz vrtca Mavrica pa so nam pripravili zanimiv program.

Iz leta v leto nas je več – članov, seveda. Tudi letos. Veseli smo, da postajamo prepoznavni, da je dan odprtih vrat dosegel svoj namen, da nas sprašujete, kaj delamo, in ko se nam pridružite, začutite našo ustvarjalnost.

Tudi letošnji program so nam pomagale realizirati občine Mirna, Mokronog–Trebelno, Šentrupert in Trebnje, zato se jim iskreno zahvaljujem. Zahvaljujem se tudi članom upravnega odbora za konstruktivno sodelovanje pri načrtovanju programa, ge. Patriciji Pavlič – direktorici CIK Trebnje, Martini Podlesnik ter ostalim delavkam CIK Trebnje za vso pomoč pri realizaciji programa ter vedno prijazen sprejem. Hvala tudi vam, drage članice in člani UTŽO, za vse obiske na delavnicah, za aktivno sodelovanje v krožkih in drugih oblikah druženja. Tako številčnih obiskov in tako dobrega sodelovanja si želimo tudi v bodoče.

Silva Mežnar,

predsednica UTŽO Trebnje

1. POROČILO O DELU UTŽO V ŠTUDIJSKEM LETU 2014/2015

1.1 STATISTIČNI DROBNOGLED

V študijskem letu 2014/2015 je članstvo UTŽO sklenilo 255 oseb. Tudi letos je prevladoval ženski spol, saj je vpisanih članic kar 220, moških članov pa 35.

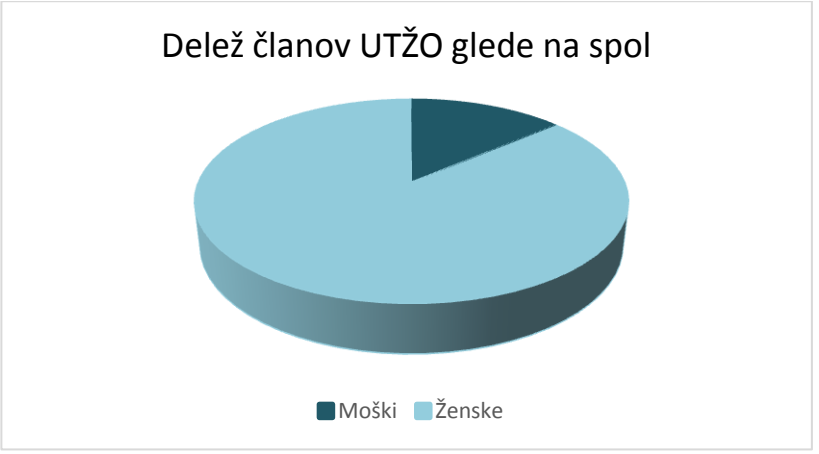

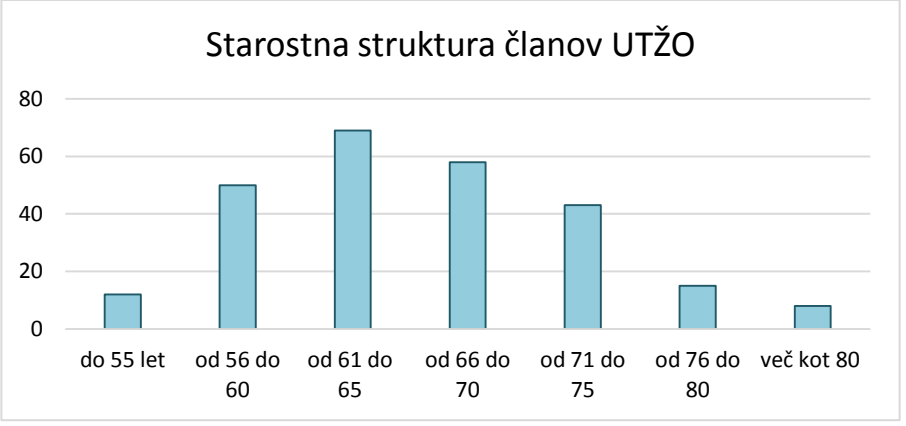

Povprečna starost člana UTŽO je 66 let. Največ članov je starih od 61 do 65 let. V letošnjem letu je svoj okrogli jubilej slavilo 24 članov UTŽO. Dva sta praznovala abrahama, 12 oseb je praznovalo 60. rojstni dan, 70 let je praznovalo kar 8 oseb, dve osebi pa sta praznovali zavidljivih 80 let.

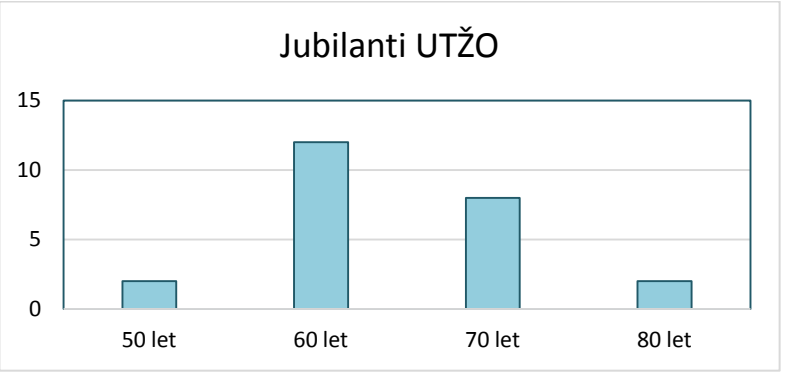

Kot vidimo v spodnjem grafu, skoraj polovica udeležencev UTŽO prihaja iz trebanjskega poštnega okoliša, sledijo udeleženci iz občin Mirna, Šentrupert, Velika Loka itd.

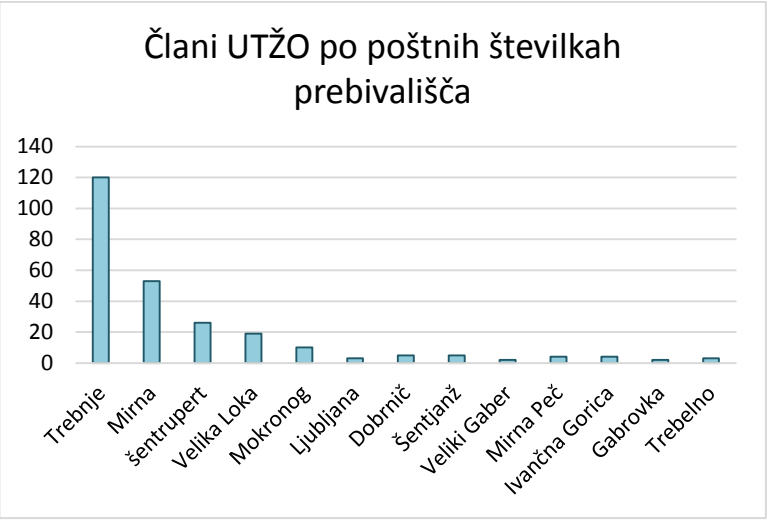

V grafu *Člani UTŽO po občinah* vidimo, koliko članov UTŽO prihaja iz določene občine. Največ, kar dobrih 57 %, članov prihaja iz Trebnjega, dobrih 20 % iz mirnske občine, 10 % iz Šentruperta, 5 % iz Mokronoga in 7 % iz ostalih občin (občine Ljubljana, Ivančna Gorica, Mirna Peč, Sevnica itd.).

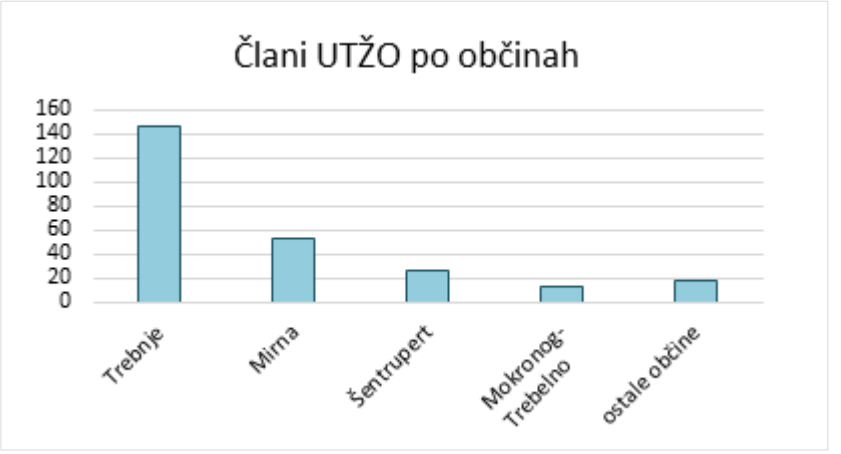

Nobena pot ni ravna,
nobena pot ni revna,
a vsaka je zahtevna
in tvoja ena sama – GLAVNA.

Tone Pavček – Drobtinice

2. ZADOVOLJSTVO ČLANOV – REZULTATI ANKETE

Tudi v letošnjem letu smo v okviru projekta Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja z anketo pridobili povratno informacijo o zadovoljstvu članov UTŽO z vsebino delavnic, z delom upravnega odbora in delavci CIK Trebnje, ki so tesno povezani z dejavnostjo UTŽO.

Anketo smo razdelili na dva dela. V prvem delu smo spraševali po zadovoljstvu na delavnicah od oktobra do konca decembra, v drugem delu pa od januarja do aprila. Prvi del ankete je izpolnilo 69 članov, drugi del pa 44 članov UTŽO. Z rezultati ankete smo pridobili tudi veliko idej za delavnice v novem študijskem letu.

98,3 % udeležencev je zelo zadovoljnih oziroma zadovoljnih z vsebino delavnic. Malo manj so bili zadovoljni le z eno delavnico. Tudi z delom upravnega odbora, UTŽO kot celote in delom delavcev CIK Trebnje so člani zelo zadovoljni oziroma zadovoljni.

Delavnica, izvajalec	Zadovoljstvo	Rezultati	%
Popotovanje od Santiaga de Compostela; Maja Ratej	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	45 14 0	76,3 % 23,7 % 0 %
Ali je življenje starejših lahko srečno; Matej Lunežnik	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	17 38 0	31,0 % 69,0 % 0 %
Nova prometna zakonodaja, novi prometni znaki in ureditev, starejši v prometu; Tone Dim	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	21 30 1	40,4 % 57,7 % 1,9 %

Z omo na Olimp in po Jordaniji; Mateja Mazgan	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	33 23 1	58 % 40,4 % 1,6 %
Sanje so kot dogajanje; Jože Magdič	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	18 41 2	29,5 % 67,2 % 3,3 %
Mediacija – nova kultura odnosov; Martin Leljak	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	19 34 0	35,8 % 64,2 % 0 %
Zanimivosti skozi umetnost; Andrejka Vabič Nose	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	31 23 0	57,4 % 42,6 % 0 %
Mehika in Gvatemala; Milena Jesenko	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	23 15 1	59,0 % 38,5 % 2,5 %
Naša čustva – raj ali pekel; Jana Štrukelj	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	21 16 1	55,3 % 42,1 % 2,6 %
Mongolija – popolni sončni mrk; Zoran Furman	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	21 15 1	56,8 % 40,5 % 2,7 %
Bolezenska izguba spomina; Jasmina Lambergar	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	18 17 1	50,0 % 47,2 % 2,8 %

Zamolčane zdravilne moči začimb; Sanja Lončar	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	31 7 0	81,6 % 18,4 % 0 %
Po Južni Ameriki (Brazilija, Argentina, Bolivija, Peru); Andrej Colarič	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	19 15 1	54,3 % 42,9 % 2,8 %
Kako prepoznati bolezni ščitnice; asist. dr. Edvard Pirnat, dr. med., spec. internist-tirolog	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	23 11 1	65,7 % 31,5 % 2,8 %
Balkonske zasaditve; Klub Gaia	☐ zelo zadovoljen ☐ zadovoljen ☐ nisem bil zadovoljen	12 22 1	34,3 % 62,9 % 2,8 %

Zadovoljstvo z **<u>načinom dela</u>** UTŽO Trebnje:

	Zadovoljstvo	Rezultati	%
Z delom celotne dejavnosti UTŽO Trebnje	☐ sem zelo zadovoljen ☐ sem zadovoljen	28 16	63,6 % 36,4 %
Z delom upravnega odbora UTŽO Trebnje	☐ sem zelo zadovoljen ☐ sem zadovoljen	31 13	70,5 % 29,5 %
Z načinom obveščanja in informiranja o dogodkih	☐ sem zelo zadovoljen ☐ sem zadovoljen	28 16	63,6 % 36,4 %
S kakovostjo storitev na CIK Trebnje	☐ sem zelo zadovoljen ☐ sem zadovoljen	24 20	54,5 % 45,5 %

3. DELAVNICE IN KROŽKI V ŠTUDIJSKEM LETU 2014/2015

VSAK TOREK V MESECU

Naša torkova srečanja so stalnica. Dobimo se v predavalnici na CIK Trebnje, kjer pridno sodelujemo pri zanimivi temi.

Naše »popotne malhe« – strokovne ekskurzije – je vodil turistični vodič, g. Jože Kukman, ki je tudi član naše UTŽO.

Torkove delavnice smo razdelili na tematska področja:

- splošne teme,
- potopisna razvajanja,
- socialno-zdravstvene teme,
- »popotne malhe«.

Vsebina letošnjih delavnic je prikazana v poglavjih 3.1 in 3.2.

3.1 DELAVNICE 2014/2015 IN NJIHOVA VSEBINA

oktober 2014	Popotovanje od Santiaga de Compostela; Maja Ratej	Jakobova pot ali Camino je pot srca, preizkušnje, prijateljstva …
oktober 2014	Ali je življenje starejših lahko srečno; Matej Lunežnik	Pozitivna misel je tista, ki nas vodi, nas spodbuja in uravnava naše razpoloženje, zato je sreča odvisna od nas samih.
oktober 2014	Nova prometna zakonodaja, novi prometni znaki in ureditev, starejši v prometu; Tone Dim	Tudi starejši udeleženci v prometu moramo slediti novostim v cestnem prometu.
november 2014	Z omo na Olimp in po Jordaniji; Mateja Mazgan	Matejina oma dokazuje, da leta niso pomembna za dosego lastnega potovalnega cilja.

november 2014	Sanje so kot dogajanje; Jože Magdič	Sanje so pomemben del naše realnosti.
november 2014	Mediacija, nova kultura odnosov; Martin Leljak	Mediacija je postopek, v katerem skušajo udeleženci ob podpori mediatorja in ob upoštevanju interesov vseh udeležencev rešiti spor in doseči sporazum.
december 2014	Zanimivosti skozi umetnost; Andrejka Vabič Nose	Umetniška dela so tista, preko katerih človek izraža svoja čustva in svoje dojemanje okolice, odnos do sveta.
januar 2015	Mehika in Gvatemala; Milena Jesenko	Mehika je tretja največja država Latinske Amerike in druga po številu prebivalstva. Je ena največjih pridelovalcev kave, sladkorja, koruze, pomaranč in avokada. Gvatemala, prva kultura je tu nastala 18.000 let pr. n. š, dežela z bogato majevsko kulturo in zgodovino.
januar 2015	Naša čustva – raj ali pekel;Jana Štrukelj	Čustva so zaznave določenega dogodka, na katerega se odzovemo z lastno reakcijo na ta dogodek. So prijetna in neprijetna.
januar 2015	Mongolija – popolni sončni mrk; Zoran Furman	Mongolija ima kar 260 sončnih dni in jo zato imenujemo »Dežela modrega neba«.
februar 2015	Bolezenska izguba spomina; Jasmina Lambergar	Spomin je proces, ki poteka od vnosa informacij do shranjevanja ter potem povezovanja in priklica informacij. Spomin urimo z različnimi vajami.
marec 2015	Zamolčane zdravilne moči začimb; Sanja Lončar	Moč začimb ni le kozmetične narave. Začimbe so v velikem številu primerov enakovredne, neredko pa tudi močnejše od sinteznih zdravil.
marec 2015	Po Južni Ameriki (Brazilija, Argentina, Bolivija, Peru); Andrej Colarič	Južna Amerika sodi med tiste predele našega planeta, kjer se naravne lepote v neverjetnem sozvočju prepletajo z bogato kulturno in zgodovinsko dediščino.

marec 2015	Kako prepoznati bolezni ščitnice; asist. dr. Edvard Pirnat, dr. med., spec. internist-tirolog	Bolezni ščitnice so vse bolj pogost pojav. Preveč aktivna ali premalo aktivna ščitnica lahko vpliva na alergije, težave s kožo, na utrujenost, razdražljivost, prebavne težave, težave s spanjem, pridobivanje ali izgubljanje teže, otekline ter na različne vrste bolečin in avtoimunih bolezni.
marec 2015	Balkonske zasaditve; Klub Gaia	Načrtujmo balkonske zasaditve. Sajenje balkonskih korit je opravilo, ki se ga lotimo le enkrat v letu.
april 2015	Trajnostne rešitve v turističnih nastanitvah; Barbara Jerovšek	Vsi dobro vemo, kaj bi bilo dobro in potrebno za razvoj turizma, ko pa bi morali to prenesti v prakso, nastanejo težave.

NEREALIZIRANE DELAVNICE

1. Medgeneracijsko povezovanje; Dušana Findeisen
2. Brazilija – črna in bela stran; Jasna Žaler
3. Medsebojni odnosi – živeti v dvoje je trdo delo; dr. Gabi Čačinović Vogrinčič
4. Rodil sem se, da bom smučal z Everesta; Davo Karničar

3.2 POPOTNE MALHE – STROKOVNE EKSKURZIJE

oktober 2014	Štanjel na Krasu
november 2015	V Ljubljano z vlakom
januar 2015	Brestanica
marec 2015	V Novo mesto z vlakom
april 2015	Prlekija

KROŽKI UTŽO V 2014/2015

TREBNJE (CIK):

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDE-LEŽ.	ŠT. UR
Angleščina I, začetni tečaj	Marta Gorenc	Lea Udovč	četrtek, 9.00–11.00	11	31
Angleščina II, nadaljevalni tečaj	Olga Kunstelj	Slobodanka Done Ivanc	sreda, 9.00–11.00	4	44
Angleščina III, nadaljevalni tečaj	Majda Miklič	Lea Udovč	sreda, 8:30–10.00	6	30
Angleščina V, nadaljevalni tečaj	Martin Hočevar	Lea Udovč	ponedeljek, 8.30–10.30	8	34
Nemščina IV, nadaljevalni tečaj	Zvonka Klasek	Anta Velečič	sreda, 9.00–10.30	6	30
Španščina IV, nadaljevalni tečaj	Igor Zaplotnik	Nina Lončar	petek, 8.30–10.00	6	34
Likovno-ustvar-jalni krožek Trebnje	Majda Miklič	Majda Miklič, Irena Soršak-Ziherl	sreda, 9.00–11.15	9	66
Klekljanje II	Marja Hribar	Martina Korošec	torek, 7.30–9.00	6	20,5
Klekljanje IV, nadaljevalni tečaj	Emilija Špendal	Martina Korošec	četrtek, 9.00–11.00	6	60
Folklorna skupina Nasmeh	Stanka Jurak	Branka Moškon	četrtek, 9.00–11.00	20	64 + 20
Plesna skupina Ajda	Martina Korošec	Tanja Korošec	ponedeljek, 13.15–14.45	16	70
Plesna skupina Mavrica	Marija Šušteršič	Tanja Korošec	četrtek, 13.30–15.00	19	73
Zdrava rekreacija Trebnje I	Marija Koželj	Marija Uhan	pon., čet., 17.00–18.00	15	60

Zdrava rekreacija Trebnje II	Marija Mežnaršič	Marija Uhan	pon., čet., 16.00–17.00	13	42
Pohodništvo	Martin Hočevar	Viktor Uhan	druga sreda v mesecu	95	32 + 21
Zgodovina umetnosti skozi čas	/	Andrejka Vabič Nose	drugi četrtek, 9.00–10.30	7	30
Računalništvo, Trebnje	Dragica Grubiša	Martina Podlesnik	petek, 9.00-10.30	6	30
Nordijska hoja	Martin Hočevar	Branka Glivar	torek, 15.00–16.30	22	15

V letošnjem študijskem letu je v Trebnjem potekalo šest jezikovnih tečajev: začetni tečaj angleščine in po trije nadaljevalni tečaji angleščine, nemščine ter španščine. Ročne in umetniške spretnosti smo urili pri dveh krožkih klekljanja (Klekljanje II in Klekljanje IV) ter pri likovno-ustvarjalnem krožku. Gibanju, druženju in kulturi smo se posvečali pri osmih krožkih. Naše računalniško znanje pa smo utrjevali na računalniškem krožku. Letos je delovalo 18 krožkov, najbolj obiskan pa je bil tudi letos pohodniški krožek, ki ga je obiskalo kar 95 oseb.

MOKRONOG:

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDELEŽ.	ŠT. UR
Računalništvo, Mokronog	Duška Peček	Martina Podlesnik	ponedeljek, 15.30–17.00	9	20
Likovne delavnice, Mokronog	Milica Korošec	Ana Cajnko	petek, 17.00–18.30	6	60
Ročna dela, Mokronog	Milica Korošec	Boža Zupančič	sobota, 17.00–18.30	6	60

Letos so prvič potekali krožki tudi v Mokronogu, in sicer računalništvo, likovne delavnice in delavnice ročnih del.

MIRNA:

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDELEŽ.	ŠT. UR
Ročna dela, Mirna	Marijana Pavšič		četrtek, 15.00–17.00	10	23
Aerobika, Mirna	Marijana Povšič	Darja Krivec	ponedeljek, 18.30–19.30	10	21
Zdravilna zelišča, Mirna	Marijana Povšič	Jože Kukman	četrtek, 15.00–17.00	21	8
Računalništvo, Mirna	Tomaž Povšič	Martina Podlesnik	četrtek, 13.00–14.30	12	20

Na Mirni so potekale štiri delavnice: ročna dela, aerobika, zdravilna zelišča in računalništvo.

ŠENTRUPERT:

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDELEŽ.	ŠT. UR
Ustvarjalni krožek, Šentrupert	Marija Jaklič	Silva Mežnar	sreda, 9.00–11.00	10	23
Računalni-štvo, Šentrupert	Hema Bizjak	Martina Podlesnik	ponedeljek, 14.00–15.30	9	20

V Šentrupertu sta potekala dva krožka, in sicer ustvarjalni krožek, ki ga je obiskovalo 10 članic, ter računalništvo.

ŠENTLOVRENC – VELIKA LOKA:

KROŽEK	ANIMATOR	MENTOR	ČAS	ŠT. UDELEŽ.	ŠT. UR
Ustvarjalni krožek, Velika Loka	Milka Pangerc	Boža Zupančič	torek, 17.00–19.00	7	38

Spozna-vanje in uporaba zdravilnih zelišč	Francka Grošel	Jože Kukman	torek, 15.00–17.00	17	15

V letošnjem študijskem letu je bil sedež ustvarjalnega krožka na Veliki Loki, v Šentlovrencu pa je potekal krožek uporabe zdravilnih zelišč.

3.3 SREDINO MESEČNO POHODNIŠTVO

DATUM	KJE SMO PEŠAČILI?	ŠT. UDELEŽENCEV
15. 10. 2014	Pohod po soški fronti od Fajtjega hriba do Cerja	41
12. 11. 2014	Pohod ob Martinovem dnevu od Jelovca do Malkovca	51
10. 12. 2014	Pohod pred novim letom od Zijala do Galaksije	49
14. 1. 2015	Pohod po Parenzani od Sečovelj do Savudrije	49
8. 2. 2015	Pohod ob prazniku po Poti kulturne dediščine od Žirovnice do Vrbe	27
11. 3. 2015	Pohod po krupeljski učni poti od Lebice do Krupe	50
8. 4. 2015	Pohod po Slomškovi poti od Dramelj do Žičke kartuzije	50
13. 5. 2015	Pohod po Poti miru od Loga pod Mangartom do Kluž	52

V študijskem letu 2014/2015 je bilo organiziranih osem pohodov. Večinoma so bili pohodi izjemno dobro obiskani, največ pohodnikov pa se je zbralo na zadnjem pohodu – po Poti miru od Loga pod Mangartom do Kluž, in sicer kar 52 pohodnikov.

4. POROČILA KROŽKOV

4.1 ANGLEŠČINA – začetni tečaj

Tečaj je obiskovalo enajst slušateljev – devet žensk in dva moška. V učbeniku in delovnem zvezku so se vsak teden vrstile nove vsebine s področij besedišča in slovnice.

Vsi smo se trudili in napredovali glede na predznanje in individualne sposobnosti. Kljub resnemu delu je bilo vzdušje prijetno. Zasluga gre tudi naši učiteljici Lei Udovč, ki ima vse lastnosti dobre predavateljice. Z nami je bila potrpežljiva, prijazna, strokovna, vedno nam je brez slabe volje dodatno pojasnjevala snov, če se je kje kaj zataknilo. Napredek v znanju smo preverili s testom ob koncu tečaja in bili z rezultatom zelo zadovoljni. Udeleženci tečaja smo se večkrat družili tudi po predavanjih na kavici. Želimo si, da se v jeseni spet srečamo in nadaljujemo s pridobivanjem novega znanja.

Marta Gorenc

4.2 ANGLEŠČINA II – nadaljevalni tečaj

Hello, here we are: Miro, Lojze, Slavka and Olga, students of the English course – level 2. We started in November 2014. Every Monday morning we learned new English words, verbs, articles, tenses, phrases and how to use our new knowledge in various situations. We are grateful to our mentor Slobodanka for her kindness, patience and the knowledge we acquired. During this time we learned a lot. Sometimes it was difficult to remember new things

but usually we had a good time; therefore we look forward with pleasure to continue our course in autumn.

Pozdravljeni, tukaj smo: Miro, Lojze, Slavka in Olga, slušatelji nadaljevalnega tečaja – Angleščina II. Začeli smo novembra 2014. Vsak ponedeljek zjutraj smo se učili novih besed, glagolov, členov, časov, izrazov ter uporabe pridobljenega znanja v različnih situacijah. Hvaležni smo mentorici Slobodanki za njeno prijaznost, potrpljenje in pridobljeno znanje. V tem času smo se veliko naučili. Včasih si je bilo težko zapomniti novo gradivo, običajno pa smo se imeli lepo; zato se veselimo jesenskega nadaljevanja tečaja.

Olga Kunstelj

4.3 ANGLEŠČINA III – nadaljevalni tečaj

Pri tečaju angleščine III smo letos v skupino sprejeli novo članico, ki pa se je zelo hitro vključila, in mislim, da se je tudi dobro počutila. Tako je skupina štela 6 članov, od tega 5 žensk in moškega. Tečaj je vodila mentorica Lea Udovč, ki se je že prejšnje leto trudila z nami. Naša srečanja so potekala ob sredah in udeležba na njih je bila zelo dobra. V tem letu smo svoje znanje angleščine nadgrajevali, več pozornosti pa smo posvečali pogovoru. Pri obravnavi snovi smo sodelovali vsi udeleženci, prav tako tudi vestno pisali domače naloge. Študijsko leto smo uspešno zaključili vsi s preverjanjem znanja v obliki testa.

Po predavanjih smo druženja nadaljevali ob kavi in klepetu. In s srečanji vsako prvo sredo v mesecu, seveda ob kavi, kot pravi prijatelji nadaljujemo tudi sedaj, ko predavanj ni več.

Majda Miklič

Na tokratnih predavanjih v skupini Angleščina III nas je zaposlilo predvsem spoznavanje preteklika in učenje nepravilnih glagolov. Udeleženci so vedno znova navduševali s svojo vnemo in pripravljenostjo za bogatenje znanja, kot ponavadi pa so znali popestriti učne ure s humorjem in dobro voljo.

Končno sta tudi to skupino obiskala ameriška znanca Marcia in Don, ki smo se ju spomnili tudi pri pisanju novoletnih voščil. Tako smo na povsem praktičen način preizkusili znanje angleščine.

Lea Udovč

4.4 ANGLEŠČINA V – nadaljevalni tečaj

Nadaljevalni tečaj Angleščina V je imel v študijskem letu 2014/2015 prijavljenih 8 slušateljev. S prvo uro je začelo 7 slušateljev, kasneje si je ena od slušateljic, ki je nameravala prenehati, premislila, končno število je tako ostalo pri 8. Na žalost so tri članice prenehale. 8 udeležencev so predstavljali 4 fantje ter 4 dekleta – v glavnem smo vsi dokaj redno obiskovali predavanja.

Največkrat smo utrjevali že poznane snovi, precej pa je bilo tudi novih tem, ki smo jih predelovali po novem učbeniku, nabavljenem v zaključku predlanskega leta. Še vedno pa so nam največ preglavic povzročali časi v angleški slovnici. To seveda ni nič nenavadnega, saj smo vsi že upokojeni in nas najbolj teži pretekli čas – spomini. Tudi mentorica je ostala ista kot prejšnje leto, program je prilagodila našemu nivoju znanja, za katerega meni, da je primeren.

V letošnjem letu posebnih prezentacij nismo imeli, največ časa smo posvečali hrani in njenim sestavinam ter receptom. To je razvidno tudi iz slikovnih prilog, ko nam je prijateljica iz ZDA, Marcia, prinesla poizkusiti pito na ameriški način – z veseljem smo jo pojedli.

Marcia je pravično razdelila sladico, deležen je je bil tudi avtor zapisa, čeprav je zamudil na uro. Prva v vrsti pri razdelitvi sladice je bila seveda naša predavateljica.

V lanskem letu smo spoznali, da korenine Rudolfa Maistra segajo v Trebnje: doživeli smo tudi odkritje v rojstno hišo vgrajene spominske plošče Rudolfovi materi.

Kot vsako leto sta bili tudi letos naši najpomembnejši obštudijski dejavnosti kavica in »čvek« v bližnjem lokalu, kjer se glede na dogovor dobivamo enkrat mesečno ob ponedeljkih, tudi med počitnicami, da vsaj delno obdržimo kondicijo za naslednje študijsko leto.

V letošnjem letu nismo nakupili nobene dodatne literature, saj smo ugotovili, da nam bo učbenik, ki smo ga nabavili konec predlanskega študijskega leta, uspešno služil še naslednje leto, ko bomo obiskovali VI. nadaljevalni tečaj angleščine, s katerim bomo utrjevali in nadgrajevali letos obravnavano snov. Ne glede na to, da je sedanje število članov optimalno, smo še vedno odprti tudi za nove člane, ki so na ravni znanja angleškega jezika približno enaki nam, zato vabimo zainteresirane, da se nam pridružijo v naslednjem študijskem letu.

Še vedno pa nam ni uspelo organizirati strokovne ekskurzije v angleško govorečo državo – »Anglijo«. Že nekaj časa se samo pogovarjamo o tem; mogoče bi bil že čas, da to tudi udejanimo in v praksi preverimo svoje znanje angleškega jezika.

Tudi v letošnjem študijskem letu sta nas obiskala naša ameriška prijatelja, zakonca Bleggi, Marcia in Don, ki sta prišla na obisk k Igorju. Vsi smo lahko v praksi preizkusili svoje znanje angleščine, saj sta oba izredno dobra poslušalca in govorita zelo enostavno in razločno, prav primerno za nas.

Martin Hočevar in Lea Udovč

4.5 NEMŠČINA IV – nadaljevalni tečaj

Tomaž, Marjana, Marija, Blažka, Zvonka in Zvone smo bili v letu 2014/2015 udeleženci nadaljevalnega tečaja Nemščina IV pod vodstvom odlične prof. Ante Velečič. Srečevali smo se vsako sredo med 9.30 in 11.00 uro, kjer smo predelali snov od prve do vključno pete lekcije po knjigi *Deutsch perfekt 2*. Slovnična struktura je postajala vedno zahtevnejša, zato je bilo potrebno kar pridno vaditi in delati domače naloge. Tečaj smo zaključili s pisnim preverjanjem znanja, ki smo ga tudi vsi uspešno opravili.

Upam, da se jeseni ponovno srečamo vsi »stari« udeleženci in da se nam pridruži še kakšen nov član ali članica. Saj rek »Več znaš, več veljaš!« velja za vse generacije.

Zvonka Klasek

4.6 ŠPANŠČINA IV – nadaljevalni tečaj

V študijskem letu 2014/2015 smo začeli s tečajem Španščina IV. Tečaj nas je začelo sedem udeležencev, v decembru pa je en udeleženec tečaj zaključil, nadaljevali smo v okrnjeni sestavi.

Krožki španskega jezika so potekali ob petkih po dve šolski uri. Naša mentorica je Nina Lončar. Po dveh šolskih urah učenja smo druženje nadaljevali ob kavi, kar je prispevalo k res prijetnemu vzdušju v razredu.

Zastavljeni plan v začetku šolskega leta je bil preobsežen, zato nam ni uspelo obdelati vseh vsebin. Za lažje razumevanje smo imeli na voljo tudi DVD. Obenem smo si pomagali tudi s spletno stranjo YouTube, kjer se lahko najde tudi kak film o učenju španščine, predvsem v angleški verziji (https://www.youtube.com/watch?v=3jVyHCD3faU).

Svoje razumevanje španskega jezika lahko preizkusite na tej spletni strani: http://www.akademijaoxford.com/si/placement-test-za-spanski-jezik.php.

Vedno se najde prostor še za kakšnega UTŽO-jevca, ki si želi poglobiti znanje španskega jezika. Zato prijazno vabljeni v naš razred, v kolikor imate željo po znanju španščine. Tako bo tudi tečaj za nas cenejši. Študijsko leto smo zaključili s sprehodom po obronkih Mirnske doline in se dogovorili, da se mesečno srečujemo. Srečanje vsakokrat pripravi en tečajnik.

Igor Zaplotnik

4.7 LIKOVNO-USTVARJALNI KROŽEK TREBNJE

Tudi v preteklem študijskem letu smo v Likovno-ustvarjalnem krožku napravile veliko lepih in zanimivih izdelkov. Vse se veselimo srede, da se dobimo. Nikoli nam ni dolgčas, vse prehitro minejo tri šolske ure. Vsakič nam uspe nekaj narediti in na koncu leta se lepih izdelkov kar nekaj nabere.

Lansko leto smo se lotile izdelave prstanov in obeskov iz pardo mase, vse seveda pod budnim očesom naše Majde Miklič, ki je prava profesorica za izdelavo nakita. Učila nas je tudi, kako se z nizanjem perlic na nit in potem s kvačkanjem le-te napravijo čudovite ogrlice.

Za CIK smo barvale svilene šale za jubilantke. Vsak šal je bil unikaten in mislim, da je bilo to lepo darilo, ki je razveselilo vsako jubilantko.

Pred novim letom pa seveda ne gre brez novoletnih voščilnic. Vsako leto jih izdelujemo. Z novimi idejami se še vedno rodijo prečudovite voščilnice, s katerimi razveseljujemo svoje najdražje. V sklopu medgeneracijskega sodelovanja so se nam pridružili tudi malčki iz vrtca. Pripravile smo material za voščilnice, otroci so bili zelo navdušeni nad izdelavo, hkrati pa veseli, da so lahko svoje izdelke odnesli s seboj.

Ker pa je v današnjem času reciklaža zelo pomembna, smo se lotile izdelave rož iz časopisnega papirja. Rože lahko popestrijo marsikatero darilo – kot lep nadomestek kakšne pentlje.

Tudi letos smo se lotile izdelave slik, in sicer z akrilom na platno. Ker pa ne gre brez teoretičnega dela, sem pripravila nekaj gradiva na temo barv: mešanje barv in kompozicije glede na barve. Slikale smo motive po lastni izbiri in moram reči, da je nastalo kar nekaj zanimivih, lepih del. Na koncu pa smo barvale okrasne škatlice. Prebarvale smo jih z akrilno barvo in jih okrasile z vzorčki s servietno tehniko, z biserčki ali na kakšen drug način.

Ker pa se nobeno študijsko leto ne konča brez končnega izleta, smo ga organizirale tudi me. Odpravile smo se na prav poseben izlet – z vlakom v Ljubljano. Na Gospodarskem razstavišču smo si ogledale svetovno razstavo »1001 IZUM«. Izvedele smo marsikaj novega in zanimivega. Ker pa »prazen žakelj« ne stoji pokonci, nas je Nada Mlakar odpeljala na kosilo, kjer smo potešile prazne želodčke. Po dobrem kosilu pa se prileže dobra kavica. Z vzpenjačo smo se zapeljale na Ljubljanski grad in si jo privoščile na grajskem dvorišču. Uživale smo na sončku, malo poklepetale, nato pa smo se odpravile proti domu.

Uživamo v druženju, v delu, ki ga opravljamo, in če imate veselje do ročnega dela in ustvarjanja, se nam lahko pridružite, saj z novimi člani pridejo tudi nove ideje.

Irena Ziherl Soršak

4.8 KLEKLJANJE II – nadaljevalni tečaj

Idrijska čipka je izdelek človeških rok, ki dosega estetske in uporabne kriterije, predstavlja etnografsko dediščino in je poleg tega hranila številne družine na Idrijskem, Cerkljanskem, na Trnovski planoti in v Poljanski dolini ... Razvija se od sredine 17. stoletja dalje, v 80. letih prejšnjega stoletja je njena izdelava zamrla, v novejšem času pa se z njo ne ukvarjajo samo v krajih, kjer se je rodila, ampak tudi drugod po Sloveniji, tudi v Trebnjem. Zanjo izumljajo vedno nove vzorce, materiale, iz katerih jo izdelujejo (npr. žico), in načine uporabe (npr. za nakit, v steklu itd.).

Ta čipka je ročno klekljana. Lahko jo opišemo kot tračno čipko, za katero je značilen širši oz. ožji trak, ki vijuga po celotni površini vzorca. Za njeno izdelavo se največkrat uporablja bel laneni ali bombažni sukanec, pripomočki pa so papirci (načrti), kleklji in povštrci.

Klekljarski krožek v Trebnjem že več let sledi tradiciji izdelovanja idrijske čipke, vodi ga ga. Martina Korošec. S tem sledi etnografski tradiciji, ki je eno od slovenskih bogastev, spodbuja motorične spretnosti udeleženk in družabnost, krepi pa tudi čut za estetiko, saj je idrijska čipka, všita v prt, zaveso, posteljnino ali oblačilo, povsem

nekaj drugega kot industrijsko izdelan kos osebnega ali hišnega tekstila, nakita ali okrasa. Tečajnice smo pričele z učenjem lansko leto. V študijskem letu 2014/2015 smo z velikim elanom in navdušenjem dopolnile in nadgradile znanje in tehnike. Osvojile smo široki ris, polpremet, satovje, dodajanje in odvzemanje, ažur, koničasti vogal …

Marja Hribar

4.9 KLEKLJANJE IV – nadaljevalni tečaj

Z razvojem industrije na Slovenskem je zanimanje za klekljanje začelo ugašati. To dejstvo pa je znano klekljarico Miro Kejžar, rojeno v Zgornjih Danjah pod Ratitovcem, spodbudilo k razmišljanju, kako najti poti in možnosti za ohranitev pristne ljudske čipkarske tradicije, ob tem pa razvijati sodobno ustvarjanje in rabo te žlahtne prvine naše dediščine v stanovanjski in oblačilni kulturi. Pri tem je poudarjala, da čipka ne sme biti niti muzejsko pričevanje o naši preteklosti niti podcenjen folklorni izdelek. Potrebno jo je ohraniti in razvijati kot dragocenost in kot sestavino stalnega kulturnega ustvarjanja sedanjih in prihodnjih rodov (vir: Mira Kejžar, *Klekljanje*, 1988).

To popotnico je klekljarica nevede prenesla v sedanji čas. O tem pričajo številne klekljarske šole (Idrija, Žiri, Železniki), društva in delavnice, ki so razširjeni po vsem slovenskem prostoru. Ena izmed njih je klekljarska delavnica v okviru UTŽO Trebnje, ki deluje že četrto leto, pod mentorstvom ge. Martine Korošec iz Trebnjega, ki članicam z velikim navdušenjem podaja znanje klekljanja. Po osvojitvi osnovnih tehnik klekljanja nadaljujemo s težjimi oblikami klekljanja. S pridobivanjem znanja novih veščin pa se je hitro pojavila želja po oblikovanju izdelkov, ki ne služijo le za stanovanjske potrebe, kot so že znani klekljani prtički, prti in podobno, ampak tudi kot nakit in modni dodatek k svečanim oblačilom. Motivi čipk se pojavljajo tudi na ženskih torbicah, čevljih, obrednih oblačilih in na cerkvenih oltarnih prtih. Nemalokrat izdelek predstavlja darilo, v katerega so vpletene najlepše želje in lepe misli za osebo, ki jo obdarujemo. Seveda je potrebno upoštevati, da je darilo namenjeno izključno osebi, za katero vemo, kaj mu klekljana čipka pomeni oz. vemo, da mu bo čipka drag spomin.

Če so čipke nekdaj uporabljali na dvorih, ki so bili pojem razkošja, so današnje čipke prilagojene današnjemu času. Včasih so se v čipkah pojavljali domači motivi, ki so jim klekljarice dajale ustrezna domača imena: rogljički, srčki, križčevke, gobice, pogačke in drugo. Zato so pri nastanku čipke pomembni papirci z vzorci, ki se pred izdelavo namestijo na punkl. Risanje vzorcev je zahteven postopek, ker le dobro oblikovan papirc daje lepoto in žlahtnost klekljanemu izdelku. Temu je potrebno dodati le nekaj bucik, malo sukanca in čipka je tu. To ni čisto tako, saj je potrebno imeti še 10 zdravih prstov, bistro oko, primeren ambient ter čas, ki ga ni škoda za

dušo, ki uživa v pesmi klekljev v dolgih zimskih večerih ali ob deževnih dnevih.

Emilija Špendal

4.10 PLESNA SKUPINA NASMEH

Tudi to študijsko leto smo se »Nasmehovke« vesele in zadovoljne srečevale na vajah. Vsak četrtek v mesecu smo se v telovadnici CIK Trebnje učile novih plesnih korakov in utrjevale že znane plese.

Naša mentorica Branka Moškon je s svojo veliko strokovnostjo in pozitivnostjo med člane vnašala željo po spoznavanju in učenju slovenskih ljudskih plesov in pesmi.

V letošnjem letu so se skupini pridružile štiri nove plesalke in harmonikar Stane Peruš, proti koncu študijskega leta pa še godec Stane Smolič. Njihova vključitev v skupino je popestrila našo folklorno ustvarjanje.

Ena od prednostnih nalog letošnjega programa je bilo medgeneracijsko druženje. Z dvema skupinama otrok iz vrtca Mavrica Trebnje smo občasno sodelovali skozi celotno študijsko leto. Vključili smo se v projekt vrtca Začutimo glasbo in ob zaključku skupaj zaplesali plesa Abrahama gredo in belokranjski Šotiš. Druženje z otroki je bila prijetna popestritev naših vaj, ki smo se jih veselili odrasli in otroci. V posebno zadovoljstvo nam je, da smo člani naše folklorne skupine na ta način mlajšim generacijam privzgajali pozitiven odnos do ljudskega izročila. Sodelovali smo tudi z Domom starejših občanov Trebnje in trikrat v letu s pesmijo in plesom popestrili rojstne dneve njihovih stanovalcev.

Z veseljem in zadovoljstvom smo se odzvali vsakemu povabilu za nastop. Sodelovali smo na prireditvah v domačem kraju, v bližnji okolici, v Grosuplju, Gornjem Gradu in pri Društvu zdomcev Bazovica na Reki.

Petindvajset nastopov na javnih prireditvah je obogatilo naše delo, mnogi pozitivni komentarji pa so nam dodatna spodbuda za lahkotnejši plesni korak.

Sodelovanje na Območni reviji folklornih skupin v Semiču je bil poseben izziv za nas. Predstavili smo se s spletom prekmurskih plesov in imeli priložnost spoznati tudi druge folklorne skupine. V veliko organizacijsko podporo nam je bil JSKD IO Trebnje z Mojco Femec in Petro Zorn.

Triindvajsetih članov skupine ne povezuje le želja plesati in prepevati. Med nami so se spletle dobre prijateljske vezi, ki jih ob

posebnih priložnostih poglabljamo tudi z druženji. Vse, kar se dogaja na naših srečanjih, »zabeleži« Anica Janežič, vestno poskrbi za fotografije ter uredi našo spletno stran.

Želja vseh v folklorni skupini Nasmeh je, da v naslednjem študijskem letu nadaljujemo ustvarjanje s plesom in pesmijo ter tako bogatimo in izpolnjujemo svoje želje in potrebe, na ta način pa tudi ohranjamo lastno zdravje.

Stanka Jurak

4.11 PLESNA SKUPINA AJDA

Hitro, kar prehitro mineva čas in s pogledom na dnevnik dela ugotovimo, da je za nami že pet, res – pet let druženja, pet let lepih trenutkov, sprostitve, nastopov in še in še.

Ampak kar tako pa zopet ne sme mimo nas novih pet let, da svojim najbližjim, svojim prijateljem in tistim, ki skrbijo in nam omogočajo, da se lahko družimo, ne bi pokazale, kaj vse smo se naučile v petih letih.

Tako smo se dogovorile, da bi obletnico praznovale konec februarja. Vodstvo UTŽO je prisluhnilo naši želji o praznovanju v avli CIK Trebnje.

Da bi bilo praznovanje še lepše, še bolj slavnostno, smo k praznovanju povabile naše »vzornice«, FS Nasmeh, pa tudi našo mlajšo plesno skupino Mavrice. Za popestritev programa nam je zapel moški pevski zbor Zagriški fantje. Vsi povabljeni so se z veseljem odzvali našemu povabilu.

Slavnostna prireditev pa ne more potekati brez dobrega napovedovalca in povezovalca, zato se je na naše povabilo in prijetno presenečenje odzvala ga. Aleksandra Šepec, ki je s svojim nastopom, šarmom in profesionalnostjo celotnemu praznovanju dala »piko na i«. Hvala, še enkrat hvala.

Ko je bil načrt prireditve že skoraj pripravljen, mi je kot animatorki še vedno nekaj manjkalo, nekaj, kar bi dalo prireditvi svojevrsten pečat in nepozaben trenutek.

Spomnila sem se na svojo prijateljico Sonjo in njenega moža Darka, pevca Ansambla Pogum, in ju prosila, če mi pomagata pripraviti presenečenje. Darko se je v ansamblu dogovoril, da pridejo na prireditev pripravit presenečenje. Nikomur nismo zaupali svojega dogovora.

Na koncu prireditve se je v spodnjih prostorih avle CIK oglasila pesem V Volčjem potoku. Pesem je bila nadvse primerna, ker smo na odru stale res vse v rožicah, ki so nam jih podarili: vodstvo UTŽO, ga. Silva Mežnar in ga. Martina Podlesnik in članice plesne skupine Mavrica. Hvala za pozornost.

Člani Ansambla Pogum so nam za zaključek zaigrali še Rum za pogum. Hvala vsem članom, ki so se brezplačno odzvali povabilu na naš zaključek in popestrili naše praznovanje.

Za zaključek prireditve pa smo pripravile malo »zakuske«. Za organizacijo in pripravo pogrinjkov je poskrbela članica Nada, ostale članice pa so poskrbele za pripravo peciva. Izkazale so se ne samo kot dobre plesalke, ampak tudi kot dobre kuharice. Za »tekoče zadeve« pa nam je Industrijska prodajalna Dana Mirna podarila vodo, za ostalo pa smo poskrbele same iz zalog naših kleti.

Martina Korošec

4.12 PLESNA SKUPINA MAVRICA

Članice plesne skupine Mavrica se lahko pohvalimo, da je za nami že četrto leto prepleteno z glasbo in plesom. Četrtki so bili namenjeni našim srečanjem, ko smo ob spremljavi harmonikarja Tonija Gracarja plesale slovenske ljudske plese ter Bachove cvetne

plese in plese sveta. Vsako leto pod mentorstvom Tanje Korošec usvojimo nove plese in tudi v študijskem letu 2014/2015 je bilo tako.

Tokrat smo se navdušile nad belokranjskimi plesi, zato smo k sodelovanju povabile žensko pevsko skupino Črta. Ob njihovih ubranih glasovih in spremljavi harmonike smo se predstavile na kulturni prireditvi na Mirni ter v DSO v Trebnjem. S spletom slovenskih ljudskih plesov smo sodelovale ob začetku študijskega leta UTŽO v Mokronogu ter na prednovoletnem pričakovanju v mestnem parku v Trebnjem. Zaplesale pa smo tudi na povabilo plesne skupine Ajda ob njeni peti obletnici delovanja.

Minulo študijsko leto je bilo za našo skupino nekaj posebnega. Kar štiri članice so praznovale okroglo obletnico rojstva. Vsako smo razveselile s šopkom vrtnic, z dvema od njih pa smo na njuni želji zaplesale nekaj plesov na rojstnodnevni zabavi. Pa tudi na rojstne dneve vsake izmed nas nismo pozabile, saj smo se s tem namenom dvakrat srečale v piceriji na Mirni: da smo se poveselile in nazdravile.

Ker vemo, da nas taka srečanja še bolj zbližujejo in združujejo, smo bile zelo vesele povabila naše soplesalke Olge na jesenski piknik na Okrog. Kljub slabemu vremenu smo z veseljem zaplesale v naravnem okolju.

V novem študijskem letu si želimo še več prijetnih druženj, veliko novih plesnih korakov in čim manj poškodb, ki bi nas pri tem ovirale.

Marija Šušteršič

4.13 ZDRAVA REKREACIJA TREBNJE

Krožek Zdrava rekreacija Trebnje v okviru UTŽO Trebnje poteka že vrsto let. Tudi letos je bila naša mentorica ga. Marija Uhan. V študijskem letu 2014/2015 se je v mesecu novembru zaradi velikega interesa in premajhne zmogljivosti telovadnice krožek »razpolovil«, tako da je z 20. novembrom pričel delovati še krožek Zdrava rekreacija Trebnje II, ki je deloval do konca aprila, nato pa sta se krožka v aprilu in maju zaradi velikega osipa ponovno

združila. Vadba je potekala v telovadnici CIK Trebnje dvakrat tedensko (ob ponedeljkih in četrtkih), in sicer od 16.00 do 17.00 ure ter od 17.00 do 18.00 ure po načrtovanih ciljih ter željah in potrebah udeleženk.

Za splošno ogrevanje smo izvajale gimnastične vaje z različnimi zamahi rok, nog, odkloni, dvigovanjem trupa in bokov. Za vzdrževanje kondicije gibljivosti sklepov in mišične moči smo izvajale raztezne vaje, vaje za pravilno držo, vaje za krepitev mišic in vaje za stabilizacijo hrbtenice in medenice. V vadbo vključujemo elastični trak, uteži, ki smo si jih izdelale same, ter palice, ki smo si jih priskrbele z lastnimi sredstvi. Vadbo zaključujemo z vajami za umiritev in ohladitev ter z vajami za ravnotežje.

Mentorica nas skozi celotno uro vzpodbuja in usmerja, da vaje pravilno izvajamo. Na koncu ure, čeprav prepotene in utrujene, vesele zapustimo telovadnico, saj se zavedamo, da smo spet delček svojega časa namenile samo sebi. Če ne bo med nas »prišla« kakšna nepredvidena težja bolezen, bomo lahko, zahvaljujoč temu

krožku, še dolgo same skrbele zase. V tem letu je bilo v oba krožka skupaj vpisanih 30 slušateljic UTŽO. Največja udeležba je štela 28 rekreativk pri obeh krožkih skupaj, najskromnejša pa 13.

Marija Koželj

4.14 POHODNIŠTVO

a) POHOD PO SOŠKI FRONTI OD FAJTJEGA HRIBA DO CERJA

Poletje je kar hitro minilo, že je tu oktober in z njim začetek novega študijskega leta. 15. 10. 2014 smo se odpravili na prvi pohod, po Primorski.

Čeprav vreme ni bilo prav nič obetavno – lilo je celo noč – pa tudi jutro ni bilo prav nič prijazno, se nas je zbralo kar 39 pohodnikov. S posebnim avtobusom smo se odpeljali skozi Veliko Loko in Šentlovrenc, kjer smo sprejeli še nekaj potnikov, nato pa proti Ivančni Gorici, kjer smo krenili na avtocesto proti Ljubljani.

Razpoloženje na avtobusu je bilo odlično, saj nas je Martin ves čas zabaval s pripovedovanjem vicev. Kmalu smo prispeli do Ravbarkomande, kjer smo imeli prvi postanek za kavico in prigrizek. Pot smo nadaljevali proti Vipavski dolini in mentor Viki nam je skoraj o vsakem kraju in vrhu, ki se je prikazal pred nami, natrosil kar veliko zanimivosti.

Avtocesto smo zapustili pri Renčah, naš pohod pa se je začel s ceste, ki povezuje Renče v Vipavski dolini s Temenico na Tržaško-komenskem Krasu. Hodili smo po gozdni poti, ki je bila včasih stara vojaška cesta. Zelo smo se razveselili lepega vremena in višje, kot smo šli, lepše je bilo, nobene sledi več o kakšnem dežju.

Prišli smo do točke pod Velikim vrhom, kjer smo se ustavili,mentor nam je povedal nekaj zgodovinskih dejstev. Tu je bila namreč pomembna pozicija avstro-ogrske vojske, ki je stala nasproti italijanski vojski, ki je v 1. svetovni vojni hotela prodreti do Trsta, kar pa ji seveda ni uspelo. Od tu smo pot nadaljevali po ozki stezici med nizkimi borovci do vrha Fajtjega hriba. Tu so se pred 100 leti

dogajale vojne grozote. Po celem območju je še veliko sledi iz prve svetovne vojne, ki nemo pričajo o hudem trpljenju naših prednikov.

Po počitku in uživanju v prekrasnem razgledu na vse strani, od Tržaškega zaliva do Nove Gorice z okolico, smo pot nadaljevali po severnem robu kraške planote, ki je žarela v prekrasnih jesenskih barvah. Po kakšni uri hoje pa smo na zahodu že zagledali veličasten stolp na Cerju. V stolpu, ki je hkrati tudi spomenik, je v sedmih nadstropjih predstavljena zgodovina vseh braniteljev slovenske zemlje. Tu, na Cerju, smo imeli daljši postanek za ogled in malico iz nahrbtnika.

Spomenik vsem braniteljem slovenske zemlje na Cerju

Marija Jarc

b) POHOD IZ ZIJALA DO GALAKSIJE

V sredo, 10. decembra 2014, smo se pohodniki UTŽO odpravili na pohod od Zijala do Galaksije v Trebnjem. Prednovoletni Miklavžev pohod je pripravil in vodil naš član, Trebanjec Polde Klančar.

Zijalo je 35 metrov visoka skalna pečina na koncu zatrepne doline v vasi Vrhpeč na Dolenjskem, pod katero ponikalnica Temenica po krajšem podzemskem toku drugič privre na dan. Pod pečino je bruhalnik, v katerem so do sedaj raziskali 65 m podzemnih rovov in iz katerega ob visokem vodostaju na dan bruha voda, stalni izviri pa se nahajajo nekoliko nižje ob strugi. V steni nad bruhalnikom sta dve manjši jami, Ajdovska jama in Fantovska luknja, ki sta z nekaj truda dostopni za obiskovalce. Temenica se kakšnih 50 metrov nižje zbere v manjše jezerce in se nato pretaka preko manjšega jezu.

Kadar je vodostaj izjemno visok, vre voda na dan tudi iz vseh lukenj naokrog, ki so sicer neopazne.

V bližini, kakšnih 100 metrov nižje, stoji poslopje nekdanje žage, ki je danes v zasebni lasti, dostop do žage pa je obiskovalcem onemogočen. Zijalo je zavarovano kot naravni spomenik.

(Vir: Wikipedija)

Izpod te skale naša Temenica v Zijalu zopet privre na plan

Zjutraj smo se zbrali pred Galaksijo in se iz avtomobilov presedli na avtobus, ki nas je popeljal do odcepa za Zijalo (Trebnje–Mirna Peč). Sončni žarki so nam polepšali jutro in obetali lep dan. Viki nam je predstavil potek pohoda in po opravljenih razgibalnih vajah smo se skozi vas Jelše spustili v dolino. Dolina nas je tiho sprejela in sončni žarki so se poigravali z vodo in kapljicami v drevesnih krošnjah. Mir nas je objel, ko smo prispeli do reke in se polni spoštovanja do nje sprehodili do ponora, kjer voda prihaja na plano. Temenica ponikne na polju pri vasi Ponikve in tu ponovno priteče na dan in da življenje dolini in ljudem ob njej.

Po ogledu izvira in doline smo se povzpeli do ceste Trebnje–Mirna Peč nad Zijalom, jo prečkali in se ustavili nad peskokopom pod Vrhom sv. Ane, od koder je lep razgled na trebanjsko stran, proti Mirni Peči in okoliškim gričkom. Občudovali smo lepoto doline in ugotavljali, da sploh ni potrebno iti daleč od doma, da bi uživali v panoramskih razgledih. Vzpon mimo zidanic do Vrha sv. Ane nam je

izpraznil želodce, oglasila se je lakota in pred cerkvijo smo si privoščili malico iz nahrbtnika.

Severno od Biške vasi nad naseljem Vrhpeč se dviga slikovit hrib Vrh sv. Ane, na katerem se je zaradi ugodne strateške lege razvila naselbina – gradišče že v času starejše železne dobe (8.–5. stoletje pr. n. š.). Na vzhodnem pobočju hriba je bilo v tem času gomilno in plano grobišče. Naselbina je bila utrjena z nasipi, ki so delno še danes opazni. Veliko kasneje so na vrhu postavili cerkev sv. Ane, v virih prvič omenjeno leta 1526. Da je današnja cerkev srednjeveškega porekla, iz 13. ali 14. stoletja, pričajo šilasti portal in ob zadnji obnovi vidna poznoromanska okenca na južni strani ladje. V 18. stoletju so pozidali današnji prezbiterij in zakristijo, na zahodni strani pa prislonili zvonik. V 18. stoletju so postavili nov oltar, ki ga krasijo kipi sv. Ane, sv. Barbare, neznanega svetnika in angelov. Na Sv. Ani so imeli Rimljani svojo vojaško postojanko. Pred drugo vojno so tu iskali zlato tele. Sklepamo lahko, da so v predkrščanskem času častili boga Mitro. Domačini so v preteklosti pri oranju občasno naleteli na različne najdbe, predvsem lončevino. Našli pa so tudi zlat in bakren rimski denar. Podružnična cerkev Sv. Ana po cerkveni jurisdikciji spada pod župnijo Trebnje.

(Vir: Andrej Hudoklin, mag. Robert Peskar, Po poteh dediščine Dolenjske in Bele krajine*)*

Naš vodnik nas je po krajšem postanku in okrepčilu vodil v dolino proti Mirni Peči, sredi hriba pa smo se obrnili levo, skozi bukov gozd, po prečkanju železniške proge pa prišli do avtoceste. Nekaj časa smo hodili ob njej, nato smo skozi podvoz prišli do vasi Jezero. Tam sta nas na kmetiji Žnidaršič prijazni gospodinji pogostili z domačimi še toplimi piškoti. »Hvala, hvala,« smo hiteli, ko smo segali v skledo po dobrote. Sprehod med polji preko avtoceste bratstva in enotnosti nam je prijal, kajti sonce je bilo naš prijazni sopotnik že ves dan. Res velika sprememba po tednih megle in dežja. Nekateri pohodniki so zaostali. Pred prehodom čez progo pri Trebnjem smo jih počakali, da smo skupno prispeli pred naš končni cilj, Galaksijo. Preobuli smo se v udobnejše (čiste) čevlje, preoblekli prepotena oblačila in opremljeni, vsak s svojim darilom za neznanega pohodnika, vstopili v restavracijo. Po dobri malici in sladici nas je obiskal Božiček, ki nas je razveselil s svojim humorjem in lepimi darili.

Naš vodja poti, Polde, je prijel v roke harmoniko, mi pa smo zapeli in zaplesali ter si tako pričarali prav prijeten zaključek zadnjega pohoda v letu. Poslovili smo se, si zaželeli srečno novo leto in obljubili, da se ponovno vidimo na naslednjem pohodu, ki bo januarja 2015.

Igor Zaplotnik

c) POHOD OB MARTINOVEM DNEVU OD JELOVCA DO MALKOVCA

Vremenskih napovedi se v letošnjem letu kar malo bojimo, saj nikoli ne vemo, kaj nam bo muhasto vreme uščipilo. Tudi za današnji pohod je bilo napovedano spremenljivo vreme, ki je zahtevalo iznajdljivost pri oblačilih in vsebinah nahrbtnikov.

Tokratni Martinov pohod nas je peljal do vinskih goric na Malkovcu, moram reči, da k skoraj moji »domači« vinski gori, saj ima tu vinograde zelo veliko mojih sorodnikov, prijateljev in znancev.

Izhodišče za pohod je bil Jelovec, majhen zaselek v Mirnski dolini, ki pa premore tudi železniško postajo, le-ta je v preteklih letih pomenila okno v svet za marsikaterega domačina.

Z glavne ceste Mokronog–Sevnica smo se takoj pričeli vzpenjati proti prvemu predvidenemu postanku na Kovačevem hribu. Tukaj stoji nova (neobnovljena) cerkvica, ki jo domačini imenujejo kar Titova cerkvica.

Prvotno cerkvico so po vrnitvi iz izgnanstva domačini postavili na stari Knezovi zidanici. Po postavitvi pa so lokalni politični veljaki zahtevali porušitev. Po pritožbi zavzetega vaščana in po njegovem romanju v Beograd na maršalat je bilo pritožbi ugodeno, kar je Tito sporočil z naslednjimi besedami: »Ako stoji, neka stoji.« Zato je niso porušili, so jo pa pred tremi leti zaradi dotrajanosti v celoti zgradili na novo, vitraži in poslikave so delo lokalnih umetnikov.

Ob obisku te cerkvice pa se je meni dogodila še posebna stvar. Ključar, ki nas je vodil in nam opisal zgodovino cerkve, je bil moj sošolec Lojze iz osnovne šole, ki ga petdeset let nisem videl –takoj sem ga prepoznal.

Pot smo nato nadaljevali skozi raztreseno vasico Križ, ki se vleče kar nekaj kilometrov, skoraj do Telč. V krajih ob tej poti še nikoli nisem bil, čeprav sem odraščal nedaleč stran, iz teh krajev je bilo tudi kar nekaj mojih sošolcev v osnovni šoli. Ob poti ni bilo nobenih večjih posebnosti, samo rahlo pršenje nas je nekaj časa spominjalo, da so za ta dan vremenarji obljubljali tudi dež.

Takoj za vasico Križ smo imeli krajši postanek za počitek in malico, nato pa smo nadaljevali pot proti Jeperjeku in Slančjemu Vrhu. Levo in desno je valovilo dolenjsko gričevje. Večina nas je z grebenske poti skrenila proti Mirnski dolini, nekateri pa so pot nadaljevali po glavni cesti proti Malkovcu.

Cilj večine je bila vasica Zgornje Vodale, kjer se je začela življenjska pot Lojzeta Grozdeta. Ustavili smo se pri križu in hiši, kjer je nekoč stala stara Lojzetova domačija, na njej je v njegovo čast postavljena spominska plošča. Posebej je bilo zanimivo pogledati sosednjo staro domačijo, ki jo je lastnik zelo domiselno okrasil, in tudi okolica je pravi muzej na prostem. Pred odhodom nam je

soseda postregla še z okrepčilom v obliki kozarčka tamkajšnjega cvička.

Po cesti smo nato šli do Jeperjeka, mimo Slančjega Vrha do Malkovca, zelo razpotegnjene vasi. Razgled na obe strani je segal od Gorjancev na eni in do Kuma na drugi strani, ob zelo jasnem vremenu pa se vidi do Triglava in Kamniško-Savinjskih Alp.

Ob poti skozi Malkovec smo občudovali vinograde na južni in jugovzhodni strani in ob njih posejane zidanice. Dodobra utrujeni (verjetno je bil kriv asfalt, saj je pot potekala po cestah) smo prispeli do Vinskega dvora Deu na Malkovcu. V svežih oblačilih smo posedli za mize, kjer so nam postregli z Martinovo pojedino, ki je večini kljub okrepčilu med potjo zelo teknila, pogumni pa smo se okrepčali tudi s kozarčkom domačega cvička. Do prihoda avtobusa je bilo še dovolj časa. Nekaj najbolj neučakanih pohodnic z veliko kondicije se je odpravilo na kavico v Tržišče, ostale pa nas je gospodinja povabila v klet, kjer smo poizkušali različna vina, še posebej nam je bil všeč novi sauvignon, ki je kar klical po »še bi malo«.

Nekaj čez 15. uro je prišel avtobus, ki je s sabo pripeljal pohodnice iz Tržišča, nato smo se zadovoljni s pohodom odpravili proti Trebnjemu.

Martin Hočevar

d) POHOD PO KRUPELJSKI UČNI POTI OD LEBICE DO KRUPE

Na marčevski pohod smo se odpravili v Belo krajino z izhodiščem v Semiču, kjer živijo Šokci. Že po stotih metrih od cerkve Sv. Duh na Selih pri Semiču se prvič ustavimo pri vodni kraški jami Lebica. Ta izvir je bil nekdaj pomemben vir pitne vode za bližnje vasi. O tem pričata obzidan vhod ter obokana notranjost.

Pot nadaljujemo po stezah skozi belokranjske steljnike, vrtače, stelniške gozdove z brezami in gabri. Pašne poti nas pripeljejo do kraške jame Malikovec, nato do vrtače Vodenice in naprej do znamenite baročne romarske cerkve Sv. Trojica na Vinjem Vrhu, pozidane v 17. stoletju. Sledi spust do koliševke, udorne vrtače Medvednice.

Glavna naravna znamenitost učne poti je reka Krupa s svojim slikovitim kraškim izvirom, ki prihaja na dan izpod 30 m visoke navpične skalne stene in se po 2,5 km izliva v reko Lahinjo. Včasih so bili tukaj štirje mlini in dve žagi, to je omogočala višinska razlika 6 m med izvirom in izlivom. Izvir Krupe je v Sloveniji edino znano nahajališče jamske školjke *Congeria kusceri*. Najdemo pa tudi črno človeško ribico. Po obisku izvira reke Krupe pot nadaljujemo še do Judovske hiše, ki je edina potrjena paleolitska jamska postaja v Beli krajini.

Ker pridno hodimo, nam ostane še nekaj časa za ogled Mitreja v bližini vasi Rožanec. Mitrej je bilo nekdanje pogansko svetišče, kjer so v 3. stoletju izvajali daritvene svečanosti. Vera mitraizem je temeljila na boju med dobrim in zlim, na cikličnem menjavanju življenja in smrti. Reliefna podoba perzijskega boga s spremljevalci je vklesana v navpični skali. Skulptura je deloma uničena, njen odlitek pa hrani Belokranjski muzej v Metliki. Učno pot zaključimo v gostilni Pezdirc v Semiču, kjer si napolnimo še svoje želodčke in se veseli ter zadovoljni po Partizanki vrnemo domov. Enotni smo, da so Belokranjci prijazni, veseli in gostoljubni ljudje.

Ana Popit

e) POHOD PO SLOMŠKOVI POTI OD DRAMELJ DO ŽIČKE KARTUZIJE

Jutro kot naročeno za pohodništvo. Brez vetra, ki ga je bilo v preteklih dnevih v izobilju, pa tudi brez dežja. Dobre volje smo se pohodniki UTŽO odpravili na pohod po Slomškovi poti od Dramelj do Žičke kartuzije. Zbrali smo se ob 7.00 pred CIK in s posebnim avtobusom krenili na pot. Peljali smo se mimo Sevnice in skozi Celje, po avtocesti do Dramelj. Tam je ena skupina izstopila in se povzpela na vrh hriba Uršula. Ostali smo se peljali z avtobusom proti vasi Grušče, kjer smo se podali na hrib do vinogradov. Tam smo ugotovili, da nam že pripada malica. Med tem časom se nam je pridružila prva skupina. Skupaj smo nadaljevali pot do Žičke kartuzije.

Pred kartuzijo nas je sprejela lokalna vodička in nam na zanimiv način predstavila zgodovino tega samostana. Povedala nam je, da ga je leta 1160 ustanovil štajerski mejni grof Otokar III. Gre za najstarejšo kartuzijo v Srednji Evropi oz. za prvi samostan tega reda zunaj Francije in Italije. Red kartuzijanov je najstrožji katoliški red. Menihi so se ukvarjali z umskim in telesnim delom. Živeli so v ločenih celicah, ki jih s cerkvijo povezujejo hodniki velikega križnega hodnika. Sestajali so se samo ob skupni molitvi in enkrat na teden ob skupnem kosilu in na sprehodu, ko so se smeli tudi pogovarjati.

Kartuzijani nosijo bela oblačila. Njihova hrana je zelo preprosta. V ponedeljek, sredo in petek je post ob kruhu in vodi, ostale dni pa si vsak sam kuha – v nedeljo zvečer dobi od kuharja zelišča, grah in sadje, kruh, sol ter vino za ves teden vnaprej. Kar mu ostane, mora v soboto vrniti. Boljšo hrano imajo v nedeljo, ko imajo skupen obed, in v četrtek, ko si kuhajo sami in vsak dobi sir, jajca in ribe. Mesa, razen rib, ne uživajo nikoli.

Ker kartuzijani živijo puščavsko življenje, ni naključje, da so se v to dolino sv. Janeza Krstnika naselili menihi iz velike kartuzije v Franciji. Tu so lahko živeli v skladu z redovnimi pravili, skromno, odmaknjeno, v molitvi in meditaciji. Po vzoru francoskih kartuzij so zgradili med seboj ločena zgornji in spodnji samostan. V zgornjem samostanu so prebivali menihi, ki so se posvečali le umskemu delu, v spodnjem pa so živeli bratje, ki so opravljali ročna dela. Samostan

se je v 14. stoletju ponašal s knjižnico, ki je štela okoli 2000 knjig. Tu so skoraj 4 stoletja nastajali znameniti srednjeveški rokopisi iz Žičke kartuzije. Kartuzijani so se ukvarjali tudi z zdravilstvom in lekarništvom ter mlinarstvom. Leta 1782 je cesar Jožef II. razpustil samostan.

Pogled od Gastuža proti mogočni Žički kartuziji

Danes se v Žičko kartuzijo vrača življenje. V spodnjem delu samostana stoji ohranjena župnijska cerkev Marijinega obiskovanja, v obnovljenem gospodarskem poslopju zgornjega samostana pa sta na ogled dve stalni razstavi o zgodovini kartuzije, lončarski atelje, zeliščna prodajalna in zeliščni vrtovi. V stavbi, kjer je danes muzej, je Otokarjeva peninska klet.

V poletnem času na samostanskih tleh potekajo razne glasbene prireditve, med katerimi so najpomembnejši koncerti v okviru glasbenih večerov v Žički kartuziji.

Po končani izčrpni predstavitvi vodičke o Žički kartuziji smo se napotili v najstarejšo gostilno v Sloveniji – v Gastuž, kjer so nam postregli s krajevno posebnostjo, s pohorskim piskrom.

Preživeli smo lep in poučen dan. Za to, da je vse teklo po načrtu, je poskrbel naš Viki.

Jože in Darja Vovko

f) POHOD PO PARENZANI OD SEČOVELJ DO SAVUDRIJE

Člani pohodniškega krožka, ki deluje v okviru UTŽO Trebnje, smo za prvi pohod v novem letu izbrali pohod ob slovenski obali, in sicer po

trasi nekdanje ozkotirne železniške proge Parenzane, poslovenjeno Porečanke, ki je nekdaj predstavljala povezavo med Trstom in Porečem. Sedaj ta trasa predstavlja pot zdravja in prijateljstva.

Za uvod moram predstaviti naše potovanje, ki poteka s posebnim avtobusom po ustaljenem redu, to je z vstopnimi postajami Mokronog, Šentrupert, Mirna, Trebnje, Šentlovrenc, pa vse do Ivančne Gorice. Animator Martin je takoj poskrbel za dobro razpoloženje, saj je pričel z gretjem ušes z izgovorom, da nekaterim še ni voščil sreče in zdravja v začetem novem letu. Pot smo nadaljevali po avtocesti mimo Ljubljane do Kopra in naprej do Sečovelj. Tudi na tej poti je Martin dobro razpoloženje še stopnjeval, saj je na pot vzel primerno literaturo. Tudi naš mentor Viki se je z Martinom dopolnjeval tako, da je vmes kaj povedal o znamenitostih, ki smo si jih lahko ogledali s panoramsko vožnjo.

V nadaljevanju je naša peš pot vodila v skladu z našim načrtom do Sečovelj in nato do mejnega prehoda Sečovlje-Plovanija, ki nam je dobro poznan iz naše novejše zgodovine. Pot nas je vodila mimo hiše znanega borca za mejo med Hrvaško in Slovenijo – Joška Jorasa. Kot smo lahko videli, je na njegovi hiši še vedno napis »Tudi tukaj je Slovenija«.

Pot do Savudrije nas je vodila po nekdanji trasi ozkotirne železnice, ki je povezovala Trst in Poreč s kraji, ki so bili ob tej progi. Ta pot je bila osrednja komunikacijska vez med Istro in Srednjo Evropo. Proga je delovala od 1902 do 1935, ko so jo takratne oblasti ukinile. Železniške tračnice so prodali v Abesinijo, vendar tja nikoli niso pripotovale, saj se je ladja potopila nekje v Sredozemskem morju.

Pot prijateljstva je nastala po skupni odločitvi slovenskih, italijanskih in hrvaških občin, skozi katere je vozila priljubljena Parenzana; pot zdravja pa zato, ker jo uporabljajo rekreativci, kolesarji, tekači in pohodniki, ki cenijo zdravo življenje. Hoja po tej poti je nezahtevna, redko poraščena pokrajina pa nudi lep razgled na sicer zapuščene soline, obnovljene solinarske hišice in naselja, katerih veduta daje prečudovit pridih primorske arhitekture. Območje je redko poseljeno, teren pa je večinoma neobdelan, ker je v pretežni meri zaraščen z nizkim grmičevjem.

Na hrvaški strani smo pohod zaključili v bližini nekdanje železniške postaje Savudrija, kjer je proga zavila nazaj proti notranjosti Istrskega polotoka. Mi smo ji sledili le še do Markovca.

Pohod smo zaključili v prijaznem gostišču Jasna nad Izolo. Vožnja nazaj je minila v prijaznem klepetu s sosedom, dremežu ali poslušanju šal, ki jih je iz popotne literature stresal naš neumorni Martin.

Emilija Špendal

g) POHOD OB PRAZNIKU PO POTI KULTURNE DEDIŠČINE OD ŽIROVNICE DO VRBE

Tokratni pohod ni potekal kot običajno, v sredo, ampak smo ga zaradi kulturnega praznika izvedli v nedeljo, zato je bilo tudi udeležencev pohoda manj kot običajno, kar nam je nekoliko pokvarilo povprečje, a kaj hočemo, predvsem babice se zelo veselijo nedeljskih kosil.

Z avtobusom, ki je »pobiral« pohodnike od Mokronoga do Šentlovrenca, smo se odpeljali do Žirovnice. Med potjo smo slišali nekaj šal, predvsem iz knjižice *Vicev na račun policije ni – vse je res*, ki jo je Ministrstvo za notranje zadeve izdalo v času ministrovanja Andreja Štera – popestrile so nam pot po monotoni avtocesti. Kot običajno nam je mentor Viki osvežil znanje o slovenskih vršacih, ki so se videli iz avtobusa.

Prva glavna postaja je bila Čopova rojstna hiša v Žirovnici, kjer smo dobili gradivo o poti in bone za prigrizke in pijačo ob poti. Postanka

v Voklem nisem prej omenil (tu smo se ustavili za kavico in praznjenje mehurjev, kjer so se fantje »izprsili« s prispevki po 2 €).

Pred Čopovo rojstno hišo nas je pričakal domačin v Čopovi podobi in predvsem pohodnice so se rade slikale z njim. Ogledali smo si spominsko sobo z razstavo o življenju in delu Matije Čopa. V hiši se nahaja tudi sedež Zavoda za turizem in kulturo Žirovnica – informacijska točka Občine Žirovnica. Z mlado vodičko smo se nato odpravili na pot.

Že kmalu je sledil prvi postanek na Selu pred staro gostilno Osvald, kjer smo se posladkali s kašo, prelito z medom, s posebnostjo teh krajev, katerim pravijo tudi Kašarija. Na Selu je tudi Osnovna šola Žirovnica, kjer smo si v Aleji velikih rojakov pred šolo lahko ogledali doprsne kipe peterice pomembnih Slovencev, rojenih v občini Žirovnica: Antona Janše, Matije Čopa, Franceta Prešerna, Frana S. Finžgarja in Janeza Jalna, na hodniku OŠ pa tudi razstavo likovnih del Slikarska kolonija Vrba.

V Breznici smo si ogledali rekonstrukcijo čebelnjaka Antona Janše, na informacijski tabli ob čebelnjaku pa smo si lahko prebrali podatke o življenju in delu čebelarja Antona Janše. Postregli so nam z medico (ne iz Janševih časov), prejeli smo pohodniški žig, napravili eno »gasilsko« pred čebelnjakom in odhiteli naprej.

Pot nas je vodila najprej po pločniku ob glavni cesti, nato po ozkih uličicah in poteh proti Doslovčam, kjer na pobočju stoji domačija Frana Saleškega Finžgarja. Tu nam je prijazna domačinka povedala nekaj besed o življenju in delu tega pomembnega moža. Hiša skupaj s kozolcem in skednjem predstavlja muzej na prostem, ki

prikazuje gradbeno in bivalno kulturo kajžarske družine konec 19. stoletja. V kletnih prostorih je na ogled razstava o življenju in delu Frana Saleškega Finžgarja.

Do Finžgarjeve domačije nas je pot vodila po kopnem, od tu naprej pa smo se pričeli vzpenjati po sicer shojeni snežni gazi proti Jalnovi domačiji na Rodinah. Na najvišji točki s čudovitim razgledom smo imeli krajši postanek za prvo malico.

Na Rodinah smo si ogledali Jalnovo muzejsko hišo, ki obsega vežo, črno kuhinjo, hišo in kamro. Slednja je preurejena v Jalnovo delovno sobo, opremljeno z deli in predmeti iz pisateljeve zapuščine.

Posebnost Jalnove hiše so tudi tradicionalne božične razstave jaslic in velikonočne razstave pirhov. Jalnov pranečak nam je povedal nekaj besed o pisatelju, použili smo še zadnjo hrano iz nahrbtnika in jo veselo mahnili proti Vrbi.

Najprej po zasneženi (toda spluženi) cesti in nato po gazi preko polja smo se podali v Vrbo. Za mašo ob 12. uri v cerkvi sv. Marka smo bili pozni, pravočasno pa smo prišli na ogled Prešernove rojstne hiše in zaužitje ričeta pred proslavo. Kot smo že navajeni, se je po koncu pohoda začelo vreme slabšati. Pihalo je in nosilo sneg, zato je večina poiskala zavetje v topli notranjosti avtobusa. Najbolj vzdržljivi in seveda kulturno razgledani so vzdržali do konca proslave, ko smo se po isti poti vrnili domov. Kot to povemo velikokrat, je bil tudi tokratni pohod čudovit in nekaj posebnega, udeleženci smo uživali. Vsem, ki niste bili z nami, je seveda lahko žal. Pridite pa naslednjič, boste videli, kako nam bo lepo.

Martin Hočevar

h) POHOD PO POTI MIRU OD LOGA POD MANGARTOM DO KLUŽ

V sredo, 13. maja 2015, smo imeli člani pohodniškega krožka UTŽO Trebnje zaključni pohod po Poti miru od Loga pod Mangartom do Kluž.

V lepem spomladanskem jutru se nas je zbralo 52 pohodnikov, da z Vikijem spoznamo ta del naše prečudovite Slovenije.

Med vožnjo smo še spočiti prisluhnili vsaki besedi mentorja Vikija, »živega leksikona«, in opazovali prelepo naravo. Še posledice žleda so se skrivnostno skrivale med veličastnim zelenjem.

Po Poti miru smo se podali ob stoletnici bojev v prvi svetovni vojni v Posočju. Začetek pohoda je bil v Logu pod Mangartom, kjer smo pomalicali in pili najdražji kapučino (2 €). Tu smo si ogledali vaško pokopališče, kjer so pokopani katoličani in bošnjaki. Med potjo smo opazovali izjemne naravne lepote, tudi prečudoviti slap Nemčlja. Levo in desno so nas obdajale visoke gore. Dnevno etapo smo končali pri trdnjavi Kluže.

Z jeklenimi vrvmi zavarovan pogled na prečudovit slap Nemčlja s kamnitim mostom

Trdnjava Kluže

Utrdba Kluže je kot pomemben kulturni spomenik še edina ohranjena t. i. koroška utrdba in ena redkih ohranjenih avstro-ogrskih alpskih utrdb nasploh. Notranjščina je ostala nespremenjena, ohranili so se celo ščiti topniških lin in oklepna opazovalna kupola, ki so pravi metalurški tehniški spomeniki. Pri zunanji podobi manjkata le cestni portal z železnimi vrati, ki sta zapirala cesto; leta 1945 so ju odstranili Američani. Pohod smo zaključili pred trdnjavo Kluže.

Na Klužah, v najožjem delu doline Koritnice, je reka vrezala do 70 metrov globoka in le nekaj metrov široka korita. Na izjemni točki je bilo najlažje nadzorovati strateško pot iz Posočja na Koroško, zato ni presenetljivo, da so tu različni oblastniki, od Rimljanov preko Benečanov do Habsburžanov, postavljali pomembne utrdbe. Soteska s koriti je bila leta 1990 z odlokom občine Tolmin razglašena za naravno znamenitost, trdnjava pa za kulturni spomenik. Po končanem ogledu trdnjave smo se z avtobusom odpeljali v Bovec, kjer smo se v Martinovem hramu podprli z njihovo značilno bovško joto. Na povratku proti domu skozi Novo Gorico smo na desni strani videli največji kamniti lok na svetu – Solkanski most, na levi pa Sv. Goro.

Preživeli smo lep dan, poln doživetij in novih spoznanj.

Franja Zupan

4.15 NORDIJSKA HOJA

Študijski krožek Nordijska hoja se je začel zelo optimistično. Za sodelovanje v krožku se je prijavilo 24 zainteresiranih članov. Po začetnih usklajevanjih je v krožku ostalo 22 članov, od tega 17 žensk in 5 moških. Na prvih srečanjih, s teoretičnim in praktičnim usposabljanjem, se je srečanj udeleževalo vseh 22 članov, ki smo bili željni znanja o pravilni nordijski hoji. Po končanem usposabljanju smo v organizaciji ZD Trebnje opravili test hoje na 2000 m, ki smo se ga vsi udeležili. Naša mentorica Branka je sodelovala tudi pri prvih pohodih po ulicah Trebnjega in bližnji okolici, kjer je ocenjevala naše pridobljeno znanje. Ker je ugotovila, da smo osnove nordijske hoje zadovoljivo osvojili, nas je

»zapustila« in od tedaj smo se s pravilnostjo nordijske hoje spopadali sami.

Po nekaj srečanjih so se udeleženci z Mirne poslovili, ker imajo v okviru Društva upokojencev Mirna organizirano hojo vsak ponedeljek po trim stezi na Mirni. Nekaj udeleženk se zaradi bolezni ni moglo več udeleževati srečanj, nekaj babic pa je moralo svoj prosti čas žrtvovati za čuvanje vnukov. Na koncu se je oblikovala stalna skupina 6 članov, le-tej se občasno pridruži še kakšna članica.

Ob hoji smo spoznavali trebanjske ulice in bližnjo okolico Trebnjega, kjer je bilo za nekatere naše članice kar nekaj novih območij.

Dogovorili smo se, da se bomo srečevali tudi v poletnih mesecih, enkrat mesečno, da bomo ohranjali kondicijo in elemente nordijske hoje.

Levo: Tri od petih najbolj vztrajnih »nordijk«; desno: Tudi »nordijci« se radi družimo ob kavici

Martin Hočevar

4.16 RAČUNALNIŠTVO

V okviru UTŽO Trebnje je bil organiziran računalniški krožek, ki se ga je udeleževalo sedem udeleženk in celo moški udeleženec. Sestajali smo se enkrat tedensko. Zanimivo in prijazno ga je vodila

naša mentorica, Martina Podlesnik. Predavanja so bila privlačna in z veseljem smo jih obiskovali.

Začeli smo pri osnovah elektronske pošte. Naučili smo se priložiti sliko k dokumentu in oblikovati uvodno besedilo za elektronsko pošto. Kasneje smo dodali še svoj podpis in tako pripravili formalno ustrezno oblikovano pošto.

Tudi fotografirali smo se in se učili prenos slik na računalnik, slike oblikovali in dodali v Wordov dokument ter jih opremili z besedilom.

Vmes so prišli razni prazniki in naučili smo se izdelave različnih voščilnic, ki smo jih pošiljali drug drugemu.

Seznanili smo se tudi s PowerPointom, kjer smo za začetek dodajali naslove, fotografije in različna besedila.

Na koncu smo spoznali še uporabnost interneta, kako poiščemo pot na zemljevidu, se seznanimo z navodili za pot in si od blizu pogledamo, kje stanujemo. Tisti, ki obiskujemo študijske krožke tujih jezikov, smo spoznali, kako si lahko pomagamo s prevajalnikom v Googlu.

Vsi udeleženci si želimo nadaljevanja tečaja, tudi zaradi svojega spomina, pa seveda, da se seznanimo z novostmi in pridobimo nove uporabne informacije na področju računalništva.

Dragica Grubiša

4.17 ZGODOVINA UMETNOSTI SKOZI ČAS

Tudi letošnje študijsko leto je bilo za nas, ki poslušamo predavanja iz umetnostne zgodovine, zelo zanimivo.

Kustosinja nam je s predavanji razširila naše vedenje o zvrsteh umetniškega ustvarjanja. Teme so bile zelo različne, npr. humor in umetnost, pokrajina skozi umetnost, živali v umetnosti ...

Ko smo prebrale naslove posameznih predavanj, si sploh nismo predstavljale, kako zanimiva snov se skriva za njimi.

Če umetnost spoznavaš s pomočjo strokovnjaka, dobi resnično globlji pomen in se človeku bolj približa.

Za zaključek smo si na enodnevni ekskurziji, ki jo je pripravila kustosinja, ogledale mesto Kranj z zanimivimi muzeji in se sprehodile skozi Škofjo Loko.

Taka oblika spoznavanja umetnosti je res zanimiva in vse si želimo, da bi se še nadaljevala.

Veronika Gričar

4.18 RAČUNALNIŠTVO (MOKRONOG)

V Mokronogu je v januarju zaživel krožek računalništva v okviru UTŽO Trebnje. Tako se nas je zbralo kar lepo število, do konca nas je zdržalo vseh 9 učenk. Začela nas je preganjati pomlad, in kar je dišalo po računalniškem ustvarjanju, je zaradi dela na vrtu izpuhtelo. Za to so krivi mediji, ki so nenehno nagovarjali na samo prehransko oskrbo.

Večina deklet se je tega »oprijela« dobesedno, kar je pripomoglo k manjši zavzetosti obiskovanja krožka. Navsezadnje je računalništvo miselno področje.

Vaje računalništva smo imeli v učilnici Osnovne šole Mokronog, kjer smo ponovile in utrdile marsikaj. Izdelava čestitk, tabel, iskanje najrazličnejših informacij po internetu, pošiljanje e-pošte »sošolkam« in še in še … – vse to je bilo na programu.

Najbolj zanimivo dejstvo je, da je ob podajanju znanja vedno vsem vse jasno kot beli dan, na ponovnem srečanju pa znana informacija v zavesti ni več prisotna.

To pomeni, da brez vaj ni znanja, čeprav ti znanja nihče ne more vzeti.

Duška Peček Lah

4.19 LIKOVNE USTVARJALNICE (MOKRONOG)

Srečanja ljubiteljev likovne umetnosti ob petih v prostorih Društva upokojencev Mokronog-Trebelno so postala že kar tradicionalna.

Cilj teh delavnic je likovno ustvarjanje pod strokovnim vodenjem, z namenom pridobiti čim več znanja, ki omogoča samostojno ustvarjanje.

Poznavanje likovnih prvin je za vsakega ljubitelja pomembno, zanimivo in spodbudno, pa tudi vznemirljivo. Znanja na področju, ki nas zanima, ni nikoli preveč. Pomembna pa je tudi kontinuiteta v smeri nadgradnje že pridobljenih znanj.

Delavnice je obiskovalo šest ustvarjalcev. Dve ustvarjalki čisto na novo: ena, ki ima bogate osebne izkušnje na področju izdelave vitražev, in ena, ki se je z likovnim ustvarjanjem srečala prvič. Ostali predstavljajo ekipo, ki se delavnic udeležuje že nekaj let zapored.

Po izdelkih sodeč bi težko ugotovili, kdo se je z risanjem ali slikanjem spopadel prvič in kdo ustvarja že nekaj let. Končni izdelki udeležencev so zelo enakovredni. Zakaj? Ker je skupina sledila cilju posamezne likovne naloge in pridobivala znanje po stopnjah, ki omogočajo doseganje cilja. Res pa je tudi, da posamezniki, ki ustvarjajo že nekaj let, oblikujejo svoj lasten, osebno prepoznaven stil, ki se oblikuje sam po sebi kot posledica večletnega ustvarjanja na tem področju.

Povezanost skupine prav tako pozitivno vpliva na lažje doseganje ciljev – to se je tudi pokazalo in obrestovalo pri tej skupini. Mislim, da so likovna dela udeležencev mokronoških delavnic vredna ogleda. Pridobljena likovna znanja bodo nedvomno dala polet in pogum za samostojno ustvarjanje vsem udeležencem delavnic.

Upam, da se drugo leto spet srečamo in skupno odkrivamo čarobni svet likovnega ustvarjanja. Morda se bo opogumil še kdo in se nam pridružil v jeseni, ko bomo z delavnicami ponovno začeli.

prof. Ana A. Cajnko

4.20 ROČNA DELA (MOKRONOG)

Skupina zainteresiranih za ročna dela se je srečevala enkrat tedensko s ciljem druženja in ustvarjanja izdelkov za lastno potrebo in osebno zadovoljstvo.

Mentorica ga. Boža Zupančič nas je usmerjala in spodbujala k ustvarjanju in nas naučila novih tehnik ročnih spretnosti.

V bodoče si želimo, da se nam pridruži še več zainteresiranih ustvarjalk iz naše občine.

Milica Korošec

4.21 ROČNA DELA (MIRNA)

Krožek ročnih del imamo enkrat tedensko v prostorih DU Mirna. Krožek ne pomeni samo izdelovanja raznovrstnih izdelkov, ampak tudi obliko druženja. Ker se že vrsto let družimo ob četrtkih, smo postale tudi prijateljice in zelo redno obeležujemo osebna praznovanja. Na krožku izdelujemo čestitke, raznovrstne praznične okraske za lastne potrebe, darila, kvačkamo in izdelujemo rešiljeje.

Pri delu črpamo znanja iz raznih revij, predlogov članic – največkrat od najbolj aktivne članice krožka, ge. Martine Gačnik. Za kakšno novost pa naprosimo go. Silvo Mežnar, ki nam prošnje nikoli ne zavrne, za kar smo ji zelo hvaležne.

Z druženjem in delom krožka nameravamo nadaljevati tudi v naslednjem študijskem letu.

Marijana Povšič

4.22 AEROBIKA – ZDRAVA REKREACIJA (MIRNA)

Krhkost in propadanje mišic sta sestavni del staranja. Nič ni hudega, če je človek malo pretežak ali predebel, pomembno je, da je funkcionalno sposoben in gibljiv. Ni zadostna samo hoja, bolj ko smo stari, pomembneje je, da delamo tudi vaje za mišice in moč. Pri dobri zalogi le-teh tudi zdravljenje poteka hitreje, bolnik bolezen in poškodbo lažje prenaša.

Vsega tega se zavedamo tudi upokojenke – članice UTŽO z Mirne. Telovadimo in razgibavamo svoja telesa enkrat tedensko v telovadnici OŠ Mirna pod vodstvo mentorice ge. Darje Krivec. V prvem delu izvajamo aerobne vaje po taktih glasbe, da hitro pošteno ogrejemo ude, v drugem delu pa poskrbimo za gibljivost posameznih sklepov telesa.

Upamo in želimo s temi aktivnostmi nadaljevati v študijskem letu 2015/2016.

Marijana Povšič

4.23 ZDRAVILNA ZELIŠČA (MIRNA)

Že nekaj let zapored organiziramo tudi krožek zdravilnih zelišč, ki poteka v prostorih DU Mirna. Že vrsto let ga vodi človek poln znanja s tega področja, g. Jože Kukman, ki nam prošnje nikoli ne zavrne. Prijetno ga je poslušati in se seznanjati o koristnosti in uporabi zdravilnih zelišč, o učinkih raznih čajev, tinktur in mazil, saj pravijo, da za vsako bolezen rožica raste.

Marijana Povšič

4.24 RAČUNALNIŠTVO (MIRNA)

Članice in člani UTŽO z Mirne smo želeli izpopolniti znanja iz računalništva. Ker smo nekaj malega že znali, smo se dogovorili, kaj želimo nadgraditi. Želje smo posredovali ge. Martini Podlesnik, ki je program izobraževanja prilagodila našim željam in ga tudi v zadovoljstvo nas vseh več kot odlično izvedla.

V študijskem letu 2015/2016 želimo s tem nadaljevati, in če bo seveda izvedljivo, se bomo dobivali enkrat ali dvakrat na mesec. Na teh srečanjih bomo utrjevali že osvojena znanja in pridobivali nova.

Tomaž Povšič

4.25 USTVARJALNI KROŽEK (ŠENTRUPERT)

Že na zadnjem srečanju v lanskem študijskem letu smo se dogovorile, kaj bomo razstavile na razstavi ob otvoritvi letošnjega začetka UTŽO. Toliko izdelkov je nastalo v času našega skupnega druženja, da je kar težko izbrati, kaj postaviti na ogled obiskovalcem.

Pred novim letom smo izdelovale božično-novoletno dekoracijo in izdelale voščilnice s pomočjo rezalnih šablon. Z okrasnimi trakovi smo ovijale dišeča mila in tako naredile darila za naše najbližje.

Ob dnevu medgeneracijskega povezovanja smo gostile otroke vrtca Čebelica iz Šentruperta. Deset otrok skupine Žirafa je z nami ustvarjalo novoletne okraske iz makaronov. Otroci so se skupaj z

vzgojiteljico pomešali med naše ustvarjalke in se pridno lotili dela. Pokazali so veliko iznajdljivosti, kreativnosti in sposobnosti. Naredili so več izdelkov, kot smo načrtovale, ter se razveselili obiska župana, g. Ruperta Goleta, ter ge. Danice Grandovec, ge. Patricije Pavlič, direktorice CIK Trebnje, in seveda snemalca TV Vaš kanal.

V januarju pa so otroci iste skupine povabili štiri naše članice v svojo igralnico, kjer so skupaj ustvarjali objemčke.

Tudi letos smo spoznavale nove tehnike in materiale. Posegle smo tudi nazaj, v svojo mladost, in obudile pletenje predpražnika iz ličkanja. Na začetku pri nekaterih ni bilo pravega navdušenja. Navdušenje je raslo, ko so nastale prve verige spletenega ličja. Že med pletenjem so se porodile ideje, kje bo predpražnik našel svoje mesto. Pa ne samo za enega, nekatere so jih spletle tudi več.

Nadgradile smo tehniko Quilling z izdelavo vrtnic, ki so svoje mesto našle na voščilnicah.

Ob veliki noči smo za pirhe naredile posebne košarice, potem pa se kar nekaj časa ukvarjale z nizanjem in prepletanjem perl za čisto posebno, bogato verižico.

In tako, kot smo leto začele, smo ga tudi zaključile – s skupnim srečanjem, tokrat v Stari Gori, kjer smo spregovorile o novih idejah in programu za delo v naslednjem študijskem letu.

Udeleženke krožka z mentorico Silvo

4.26 USTVARJALNI KROŽEK (VELIKA LOKA)

»Življenje je treba živeti in vselej moramo biti radovedni,« je nekoč zapisala nekdanja prva dama Amerike, Eleanor Roosevelt. In ker se z njo strinjamo, smo članice ustvarjalnega krožka, ki deluje pod okriljem UTŽO Trebnje, svojo radovednost povezale s spretnostjo in tako na naših delavnicah, ki so potekale vsak torek od meseca novembra do meseca aprila, ustvarile kar nekaj čudovitih izdelkov.

Pod vodstvom ge. Bože Zupančič smo izdelovale voščilnice za božično-novoletne praznike, posejale smo božično seme in z veseljem spremljale rast. Preizkusile smo se v krašenju steklenic, v izdelovanju svitkov iz blaga, največji izziv pa nam je predstavljalo izdelovanje čipk s pomočjo igle.

Ob prijetnem druženju je čas kar prehitro mineval. Toliko je bilo še želja in idej za novo ustvarjanje, da smo se ob koncu druženja, v mesecu aprilu, soglasno strinjale, da se jeseni spet dobimo.

Milka Pangerc

4.27 SPOZNAVANJE IN UPORABA ZDRAVILNIH ZELIŠČ (ŠENTLOVRENC)

Z začetkom delavnic UTŽO v Trebnjem je tu tudi želja po srečanjih v krožku spoznavanja zdravilnih zelišč. Še z izleta na Zelenico nam je ostalo v mislih, da moramo kar naprej sodelovati v tem krožku. Vedno nova spoznanja in znanja o zdravilnih zeliščih se pojavljajo. Veliko novih strokovnjakov ponuja svoje znanje o uporabi zdravilnih zelišč. Dolgo časa je bila pri zdravljenju odrešilna tableta, zdaj pa vsi zatrjujejo, da bomo zdravi le, če bomo uporabljali izvlečke, tinkture, mazila, kreme in mešanice, ki jih oni ponujajo.

Zato je še kako pomembno, da se z zdravilnimi zelišči spoznamo tudi sami. Ne moremo begati od ponudnika do ponudnika in vse verjeti, kar nam »natvezijo«. Z zdravilnimi zelišči se ukvarjajo tudi močne farmacevtske korporacije. Če odpremo katerikoli časopis, revijo, TV, je vse polno sporočil o takšnem ali drugačnem pripravku iz rastlin za naše zdravje.

Z vsem tem bi se morali spoznati, tako da bi lahko sami vedeli, kaj nam res pomaga in koristi.

V našem krožku je v navadi, da se dobimo vsak mesec. Za srečanja so nas sprejeli na izletniški kmetiji Kazina Šentlovrenc. Pričeli smo v decembru 2014 ob torkih enkrat mesečno. Aprila 2015 smo na vzpetini Kukenberk in Muhabran pri Šentlovrencu nabirali, ogledovali in se pomenkovali o zdravilnih rastlinah. Vse je okoli nas. Plevelu na vrtu se moramo tudi prikloniti, saj so nekateri prav zdravilni. Poglavitno pa je znanje in poznavanje vsega tega, kar raste v naši bližini. Na poti od Šentlovrenca do Muhabrana je res polno zelišč, ki jih je vredno spoznati in uporabljati. Na Muhabranu pa sta nas Anica in Marija sprejeli z doma pečenim kruhom, pecivom in zdravilnim čajem.

Ker smo lani zaključili leto s pohodom na Zelenico, smo se z Vido Proje dogovorili, da bomo letos obiskali planinski dom na Uršlji gori. Vida je letos oskrbnica tega doma in nas je povabila. Mislim, da nam bo uspelo priti tja. Bomo poročali.

Francka Grošel

Na svetu je toliko vsega za vse nas,
če le imamo oči, da vidimo,
srce, da vzljubimo, in roke, da si vse to naberemo …

Lucy Maud Montgomery

5. POPOTNE MALHE

5.1 OBISKALI SMO ŠTANJEL

Na prvo »popotno malho« v letošnjem študijskem letu smo se podali na Kras. Prebujajoči se jutranji sončni žarki so obetali lepo vreme. Dobro razpoloženi smo puščali kilometre za sabo, poslušali zanimivosti o krajih, ki jih sicer poznamo, o Ljubljani, Vrhniki, Postojni, Sežani, in ob dogovorjeni uri prispeli v osrčje naše kraške pokrajine, v Štanjel.

Ko smo na parkirnem prostoru stopili iz avtobusa, smo na hribu zagledali strnjeno naselje, vpeto v hrib, čudovito, kot iz pravljice. Povzpeli smo se po ozki cesti skozi vrata obzidja, vse do cerkve, kjer se nam je pridružil lokalni vodič.

Najprej kavica in malo oddiha po vožnji, potem pa izobraževanje. Tako smo si lahko razložili njegove besede, da nam da 15 minut za najnujnejša opravila. In tako je tudi bilo.

Najprej nas je popeljal po razstavi v prenovljeni polovici gradu, kjer so uredili zbirko del Lojzeta Spacala, nato pa v čudovito cerkev s posebnim zvonikom.

Simpatične ozke ulice s kamnitimi hišami so nas vodile do kraške hiše, v kateri so se skrivali predmeti, ki so jih Kraševci uporabljali pri delu in življenju. Ni jim bilo lahko. Spopadali so se z burjo in skušali iz zemlje, ki je ni bilo veliko, izvleči čim več.

Koliko čudovitih kamnitih detajlov krasi hiše, kaj vse so znali narediti iz kamna. Hiše so bile nekoč krite s škrlami, danes jih prekrivajo tudi z opeko. Kraški gank je ponavadi ozek, sega čez celo

dolžino hiše in ima leseno ograjo ter leseno nosilno konstrukcijo. Seveda na njih ne manjkajo rože, ki pričajo, da so hiše naseljene.

Maloštevilne hiše so naseljene – v glavnem s starejšimi ljudmi, le malo mlajših najde v teh kamnitih hišah svoje zavetje.

Burja nas je spremljala na poti do čudovitega Ferrarijevega vrta, ki ga je zasnoval domačin Maks Fabiani. Čutili smo, kako burja najde vsako luknjico in prodira vse do kosti. Pri nas je lepše, ne piha tako. Mraz je čisto drugačen. Seveda, to je bilo naše mnenje, vodič je menil popolnoma drugače.

Tudi nazaj smo se vračali po ozkih ulicah in občudovali drevesa, polna lepih, napol oranžnih plodov kakija. Razmišljali smo o teranu in pršutu, vendar le razmišljali, saj ju v naši popotni malhi ni bilo, zato smo se zadovoljili le z domačimi sendviči.

Lepote našega Krasa pa sta z nami užila tudi naša posebna gosta, ki sta v Slovenijo pripotovala iz Amerike, zakonca Bleggi. Prijetna, zvedava, nasmejana, sicer stara znanca naših krožkarjev angleščine. Ostali smo se z njima srečali prvič, vendar smo se tako razumeli, kot da se poznamo že zelo dolgo.

Dobro razpoloženi smo se odpravili proti domu. Komaj smo se naklepetali do Trebnjega – kot da se nismo videli že celo večnost.

Silva Mežnar

5.2 Z VLAKOM V LJUBLJANO

Ideja o »popotnih malhah« – strokovnih ekskurzijah – je nastala ob ustanovitvi UTŽO Trebnje, torej pred šestnajstimi leti. Takrat so člani potovali z vlakom, malico dali v svoj nahrbtnik in uživali v lepotah naše dežele.

Letos smo se ponovno usedli na vlak in se odpeljali v Ljubljano. Seveda z malico v nahrbtniku. Z nami je bil tudi naš vodič, g. Kukman. Veseli smo bili njegove prisotnosti, saj smo se zavedali, da bomo spet izvedeli nekaj novega. Dobro razpoloženi smo vse do Ljubljane klepetali, zato je vožnja hitro minila.

V skladu s pripravljenim načrtom smo se najprej podali na Ljubljanski grad. Vmes smo si ogledovali znamenitosti mesta in hitro skočili še v Mestno hišo.

Na grad smo se povzpeli z vzpenjačo, seveda. Moderna je, zato smo bili hitro na vrhu. Ker nekateri že dolgo nismo bili na gradu, smo takoj ugotovili, da je doživel obsežne prenove, čeprav je res, da še ni vse postorjeno. Meglice v ozadju so preprečile še lepši razgled na naše glavno mesto.

Film o zgodovini Ljubljane nas je popeljal v davno preteklost in skupaj z mostiščarji, Emonci, srednjeveškimi naseljenci, obrtniki in vojaki smo se skozi zgodovino podajali tudi mi. Naša Ljubljana je lepa, zato je upravičeno naše državno središče.

Še vožnja v dolino in vzeli smo pot pod noge do naslednje točke, do Slovenskega etnografskega muzeja.

Prijazna vodička nas je popeljala po razstavi *Vrata. Prostorski in simbolni prehodi življenja*.

O osrednji razstavi ob 90. obletnici Slovenskega etnografskega muzeja so v muzeju zapisali:

Ali o vratih razmišljamo, jih sploh poznamo in zaznavamo kot zveste spremljevalce skozi življenje? Ali so preprosto tu, in le kadar se nam odprejo ali zaprejo, se zavemo, kaj pomenijo? Morda kdaj pa kdaj pred njimi postojimo in premišljamo, kako naj jih prestopimo, kdo se skriva za njimi in kaj nas čaka onkraj. Jih pogosteje široko odpremo ali tesno zapremo?

Vrata so povezana z naravno potrebo po urejanju in členjenju prostora.

Vrata so del življenja! Dnevno jih srečujemo, jim pripadamo, jih opazujemo, se jih neštetokrat dotaknemo, jih s spoštovanjem, s pričakovanjem, z zadržanostjo, z radovednostjo odpiramo, se za njimi skrivamo ali z njimi razkrivamo … Imeti vrata pomeni imeti dom, varnost, prostor pripadanja. Vrata vabijo, da jih prestopimo, so pot, prehodi od rojstva do smrti, dobimo jih z rojstvom in skoznje simbolno odidemo, prestopimo onkraj. Odprta so priložnost, upanje, zaprta zasebnost, občutek miru ali razočaranje in utesnjenost.

(Vir: citat SEM)

Kar še bi hodili po muzeju ter poslušali zanimivo vodičko, pa vendar smo morali vrata Slovenskega etnološkega muzeja zapreti in pohiteti na vlak.

Tudi pot domov je hitro minila in spet smo si imeli toliko povedati.

Silva Mežnar

5.3 POPOTNA MALHA – BRESTANICA

27. januarja 2015 nas je »popotna malha« vodila v Brestanico. Na avtobusu se nas je zbralo 25 popotnikov. G. Jože Kukman nam je med vožnjo po Mirnski dolini le-to opisal kot eno najlepših dolin, dolžine 30 km ob reki Mirni, ki izvira pri Moravčah in se v Sevnici izliva v reko Savo, ta pa v Črno morje. Mostovi preko reke so v tej dolini grajeni v obliki črke S in spomeniško zaščiteni. Pot od

Boštanja do Brestanice je bila prijetna, pozdravljalo nas je jutranje sonce. Lepo je bilo opazovati brežine reke Save in okolico.

V Brestanici nas je sprejel kaplan Tomaž Šojč. Na njegov predlog smo v cerkvi zapeli lurško pesem Zvonovi zvonijo. Nato nam je predstavil »Slovenski Lurd«, baziliko Marije Lurške. Cerkev Marije Lurške je ena izmed sedmih bazilik v Sloveniji. Sodi med največje cerkve v Sloveniji, gotovo pa je največja v Posavju. Gradili so jo med letoma 1908 in 1914. Je mogočna triladijska cerkev v neoromanskem slogu in spada med najlepše historizirajoče sakralne objekte na Slovenskem. V cerkvi so tudi največje orgle na Slovenskem z 2570 piščali in 40 registri. Največja piščal je dolga 40 m, najmanjša pa v velikosti svinčnika. Ob 100. obletnici cerkve je bila v njej obhajana Slomškova nedelja in svojemu namenu je bil predan nov kamniti oltar, ki tehta 20 ton.

Pot smo nadaljevali na grad Rajhenburg, ki na svojem skalnem pomolu nad reko Savo gospoduje že vsaj od 9. stoletja.

Prvotni grad Rajhenburg je bil porušen, v začetku 12. Stoletja pa na novo pozidan. Lastniki gradu so se menjavali in vsak je v gradu pustil svoje sledi. Prvi gospodje so bili vitezi Rajhenburški. Največji pečat pa so na gradu pustili menihi reda trapistov iz Francije, ki so tu bivali med letoma 1881 do 1941. V samostanu so izdelovali sire, čokolado in likerje.

Žalostno usodo je brestaniški grad doživel med drugo svetovno vojno, ko je postal zbirno taborišče za slovenske izgnance. V njegovih prostorih danes lahko obiščemo muzej o izgnancih, muzej političnih zapornikov in pregnancev Slovenije v času druge svetovne vojne, razstavo o menihih trapistih ter vinogradniško galerijo vinorodne dežele Posavje. Po ogledu kratkega filma *Slovenski izgnanci 1941–1945* nas je vodička popeljala po prenovljenih prostorih gradu, kjer smo si ogledali tudi stalne razstave.

Obiskali smo še družino Kunej in njihovo Hišo trt, vina in čokolade. Sprejel nas je gospodar Aleš Kunej, nam na kratko predstavil svojo dejavnost. Povedal je, da so v letu 2013 proizvodnji trt in vina pridružili še izdelavo čokoladnih izdelkov po navdihu trapistovske dediščine. S tem so tudi prevzeli odgovornost oživitve čokolade Imperial, ki je bila nekoč oboževana celo na avstrijskem dvoru. V vinski kleti smo degustirali njihovo čokoladno vino, prvo v Sloveniji. V ljubki trgovinici pa smo poleg čokoladnega vina kupili še preostale čokoladne izdelke.

Izlet smo zaključili ob dobri kavici in z mislijo, da se v prelepo Brestanico še vrnemo.

Milica Korošec

5.4 V NOVO MESTO Z VLAKOM

Na železniški postaji Trebnje se nas je zbralo 18 popotnikov. Z vlakom smo se odpeljali do Novega mesta. Ustavili smo se pred Kulturnim centrom Janeza Trdine**,** kjer nam je g. Jože Kukman iz

svojega bogatega spomina pripovedoval letnice, poimenovanja zgradb in dogodkov iz preteklosti.

Novo mesto je ustanovil vojvoda Rudolf Habsburški leta 1365. Sam prostor mesta je bil naseljen že v prazgodovini, višek pa je dosegel v starejši železni dobi, saj je predstavljal eno od središč v tem delu Evrope. Najdenih je bilo veliko arheoloških predmetov iz tega obdobja, še posebej dragocene in znane so situle, zato danes Novo mesto nosi tudi naziv mesto situl. Obiskovalci si lahko v mestu ogledajo številne kulturno-zgodovinske spomenike.

Naša skupina je obiskala Dolenjski muzej, ki je znan po svoji arheološki in etnološki zbirki ter zbirki novejše zgodovine. Dragocena in zanimiva je zbirka razglednic in fotografskega gradiva dolenjskih gradov zbiratelja Ivana Jakiča, ki jo je odstopil na ogled širši javnosti. Galerijski del Dolenjskega muzeja pa se nahaja v Jakčevem domu, v nekdanjem hotelu in kavarni družine Jakac, v kateri so razstavljena dela Božidarja Jakca. Božidar Jakac je zapustil Novemu mestu bogato zbirko 828 del: risb, slik, grafik, skic in fotografij. Celotno zbirko sestavljajo dela iz različnih obdobij njegovega ustvarjanja. Tu so dela iz njegove mladosti, študija v Pragi, portreti njegovih sorodnikov, portreti pomembnih slovenskih umetnikov, njegovih prijateljev, motivi dolenjske pokrajine, njegova dela iz zrelega obdobja ustvarjanja, starostnega obdobja in fotografije z njegovih potovanj po Sloveniji, Evropi ter ostalem svetu.

Po tem ogledu so si nekateri zaželeli nekaj minut za kavico v t. i. spodnji kavarni v mestu. Sledil je še ogled frančiškanske cerkve sv. Lenarta in sprehod po samostanu do znane knjižnice. O dragocenosti fonda pričajo nekatere na novo odkrite inkunabule. Ohranjenih je tudi več katalogov, ki dokazujejo, da so se redovniki resno ukvarjali s knjižnico. Prvi znani knjižničar v novomeški frančiškanski knjižnici je bil v letih 1735 in 1736 Anton Kalan (Khallan). Sledila mu je vrsta zaslužnih varuhov spomina človeštva. Knjižnica preseneča tudi z drugimi posebnostmi, še posebej s takimi, ki so povezane z njenim kulturnim poslanstvom v bližnji okolici. Res je sicer, da knjižnica nikoli ni bila namenjena predvsem javnosti, vendar je samostan v svojem okolju vedno imel pomembno vlogo, pa naj je šlo za lekarno, versko življenje, šolstvo ali kulturo. Samostansko šolo je obiskovalo veliko učencev; ti so pozneje postali pomembni ljudje na različnih področjih ustvarjanja.

Zadovoljni z novimi spoznanji smo se srečno vrnili na železniško postajo Trebnje.

Milica Korošec

5.5 ODPELJALI SMO SE V PRLEKIJO

Zaključek študijskega leta naše univerze za tretje življenjsko obdobje si vedno začinimo s končnim izletom. To je nekako bolj razkošna »popotna malha«. Letos smo se odpeljali v Prlekijo. Znani in neznani kraji naše male Slovenije. Vemo, da obstajajo, ampak tja odpraviti se – je pa nekoliko težje. Morda se je tudi zato zbralo malo udeležencev. Na avtobusu je bilo prostora še za nekaj »univerzitetnikov«. Naš vodič je bil g. Kukman, ki ve o vsakem kraju, mimo katerega se peljemo, povedati kakšno zanimivo zgodbo. Zgodovinske dogodke opisuje tako, da ga je vredno poslušati. Ob poslušanju in seveda klepetu smo prevozili dobršen del poti. Vmes smo se na počivališču ustavili in pomalicali sendviče (»Njam, bili so zelo dobri!«).

Po ravnici ob Muri je na ozki asfaltirani cesti kar nekaj ležečih ovir. Eno oviro je šofer avtobusa spregledal in s polno hitrostjo zapeljal čeznjo. Vsi smo poskočili na sedežih. Dve naši udeleženki sta sedeli na zadnjih sedežih. Tam ju je močno vrglo. Ena od njiju je vsa

bleda obmirovala. Počasi smo zapeljali do muzeja, kamor smo bili namenjeni. Za našo potnico pa ni bilo druge možnosti, kot da so jo z rešilnim avtomobilom odpeljali v zdravstveni dom, potem pa še v bolnišnico. Tam je morala ostati, zanjo se je izlet končal. Veliko je zamudila tudi naša predsednica Silva Mežnar, ki je ponesrečenko spremljala.

Torej, na tako neprimeren način smo prispeli na prvo točko naše »popotne malhe«: Čebelarski muzej v Krapju 22 oziroma Čebelarstvo Tigel. Muzej je star več kot sto let. Je osmerokotne oblike in v celoti iz lesa. Eksponati v njem so stari tudi dvesto let. Prijetna okolica, prijetna postrežba, pokušnja medu, medenega likerja in medenjakov. Kupili smo med, likerje, pojedli medenjake in se odpeljali. Po telefonski zvezi smo prejemali obvestila o stanju ponesrečenke.

Nadaljevali smo proti Ljutomeru. Tu je bil prvi slovenski tabor in tudi mesto žanrskega filmskega festivala. Zanimivo je dejstvo, da je znano središče z najstarejšo kasaško tradicijo. Prelepi konji, ljutomerski kasači, so vitke, lepe, prijazne živali. V konjušnici je bilo nekaj konj, ki smo jih lahko pobožali. Načrtno so konje začeli vzrejati pred 150 leti.

Pisni viri o ljutomerskih konjih so že iz 18. stoletja. V muzeju so nam to zgodovino lepo predstavili. V vsem je čutiti veliko povezanosti med prebivalstvom teh krajev in to plemenito živaljo. Nekaj naših »sošolcev« je gledalo trening dveh vpreg na hipodromu. Kako lepo je videti tega konja v kasu.

Nadaljevali smo vožnjo med vinskimi griči Slovenskih goric proti Jeruzalemu. Ja, Jeruzalemu! Veliko smo slišali o nastanku imena tega kraja. To zgodovino in zgodbe daljne preteklosti nam je znal lepo podati Jože Kukman. Na kosilu v lepo obnovljenem gostišču se nam je pridružila tudi predsednica Silva. Gospodar gostišča nam je pripovedoval zgodbe Jeruzalema in njegove zgodovine. Tačas so svoje opravili tudi policisti, ponesrečenka pa je ostala v bolnišnici.

Ali ste bili kdaj pozorni na to, da so tudi v avtobusih pasovi za privezovanje? Policist nas je opozoril, da do nezgode ne bi prišlo, če bi bili privezani. No, zapomnili smo si to in na poti domov bili vsi privezani.

Francka Grošel

6. DRUGE AKTIVNOSTI

6.1 PREDNOVOLETNI BAZAR

Obložene mize, polne izdelkov, ki so jih ustvarile pridne roke ustvarjalk, članic naše UTŽO. Tak je bil pogled ponujenega na letošnjem prednovoletnem bazarju. Voščilnice, adventni venčki, šopki, slike, ogrlice, uhani, zapestnice, klekljani izdelki – med vsemi temi izdelki in še mnogimi drugimi so lahko izbirali naši člani. Žal so člani in članice le bolj občudovali kreativnost in le malo izdelkov je zamenjalo lastnika.

Izmenjava unikatnih ročnih izdelkov na bazarju

6.2 POČASTILI SMO …

Tudi letos smo počastili slovenski kulturni praznik, 8. februar, in mednarodni dan žena, 8. marec. G. Jože Zupan je poskrbel, da smo torkova dopoldneva preživeli s pomembnimi gosti.

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU

Tudi letos smo počastili kulturni praznik, tako kot vedno – g. Jože Zupan je pripravil srečanje s pomembnim gostom, tokrat z dr. Janezom Gabrijelčičem. Počastitev praznika pa sta popestrili učenka Glasbene šole Trebnje, ki je igrala na violino, ter profesorica, ki jo je spremljala na klavirju.

Čeprav je dr. Gabrijelčič doktor ekonomskih znanosti, je ves čas trdno povezan tudi s knjigo. Je avtor del o odličnosti.

Kaj je odličnost, najbolje ponazorijo njegove besede: »Odličnost ni nekaj, kar bi bilo izven nas. Odličnost vsakdo nosi v sebi. Samo prebuditi jo moramo z ustreznim ravnanjem ter jo narediti prepoznavno in razpoznavno. Je pa predmet tudi nenehnega dodatnega izobraževanja in vzgoje, ki nam mora postati način življenja. V tem smislu si je dobro zapomniti definicijo odličnosti, za katero je Aristotel dejal, da je to stvar navade, ki se nenehno ponavlja.«

Dr. Gabrijelčič je tudi idejni oče Rastoče knjige. Rastoča knjiga je stara toliko kot naša država, saj je nastala kot »vizija in akcija za rast slovenske družbe na njeni poti k odličnosti«. Danes Rastoča knjiga ni samo slovenski projekt, temveč tudi mednarodni, saj so se projektu pridružile druge države.

S svojo prisotnostjo pa so našo proslavo popestrili posebni gostje – ga. Joža Miklič, ga. Marjeta Potrč in g. Miha Japelj.

OB MEDNARODNEM DNEVU ŽENA in MATERINSKEM DNEVU

Praznik smo počastili z obiskom dolenjske ustvarjalke, ge. Ivanke Mestnik. Razgovor z gostjo je vodil g. Jože Zupan.

Ga. Ivanka Mestnik, Suhokranjka, ki živi v Novem mestu, je začela s pisateljevanjem po upokojitvi. V tem obdobju je nastalo 21 knjig, posvečenih gorjanskim škratom, življenju ob Krki in Suhi krajini.

S pisateljico sta najprej predstavila knjigo *Grenki kruh*. Ko je opisovala ta skromni košček svoje male domovine, Suhe krajine, je prikazala zgodovino in vrednote ljudi, živečih na suhokrajinski zemlji, pomen železarne na Dvoru za Suho krajino in ljudi, ki so našli zaslužek pri obdelovanju železove rude, ter tragiko, ki je te kraje zajela po propadu železarne.

Njeno zadnjo knjigo, *Deček z velikimi podplati in zvedavimi očmi*, je posvetila 650-letnici Novega mesta. Knjiga ni namenjena samo otrokom, temveč tudi odraslim, saj na prijeten in razumljiv način pokaže Novo mesto, potrebe po razvoju turizma v kraju in utrjevanju medsebojnih odnosov.

V kulturnem programu so se predstavili otroci skupine Krokodilčki trebanjskega vrtca. Njihov nastop je bil kot vedno prisrčen, topel in neposreden.

Vsak udeleženec je dobil ročno izdelan lotosov cvet, ki je nastal s spretnimi rokami članic skupine Vesele jeseni Šentlovrenc.

ZAKLJUČEK KOLEDARSKEGA LETA

Praznični čas, za številne najlepše obdobje v letu, se je v decembru nezadržno bližal. Po mestu so že zagorele novoletne praznične luči. V takem prazničnem vzdušju smo se zbrali tudi člani UTŽO, da smo postavili »piko na i« letu, ki se je poslavljalo. Sprejeli so nas v Domu starejših občanov v Trebnjem. V kulturnem programu so nas učenci OŠ Milana Majcna Šentjanž presenetili z igrico »*Kje si, Uršika zala?«.* Z nastopom so upravičili prvo mesto na državnem tekmovanju mladinskih dramskih skupin.

Leto 2014 pa si bo 24 naših članov še posebej zapomnilo, saj so v knjigi življenja obrnili še en list, praznovali so pomemben osebni jubilej: 80, 70, 60 ali 50 let. Zaželeli smo jim veliko zdravja, sreče in osebnega zadovoljstva in jih obdarili z darili, ki so jih naredile članice Ustvarjalnega krožka Trebnje.

7. PREDLOG PROGRAMA ZA ŠTUDIJSKO LETO 2015/2016

Prepričani smo, da je vsaka strokovno vodena aktivnost izobraževanje, kjer udeleženec k svojemu bogatemu znanju doda dodano vrednost, spozna nove vsebine, nadgrajuje svoje znanje, osebnostno raste …

Tudi v študijskem letu 2015/2016 bomo delovali po ustaljenem urniku, zato se bomo vsak torek srečevali na delavnicah v prostorih CIK Trebnje, in sicer od 9.00–11.15. Poslušali bomo zanimive teme že znanih področij:

- splošne teme,
- potopisna razvajanja,
- socialno-zdravstvene teme.

Četrti torek v mesecu bo namenjen »popotni malhi« – strokovni ekskurziji po Sloveniji. Naše »popotne malhe« in pohodništva so vodene strokovno z usposobljenimi vodiči. Potrudili se bomo, da bodo izbrane poti zanimive in cenovno sprejemljive. Več kot nas bo šlo na pot, cenejše »popotne malhe« bodo.

Iz bogate ponudbe krožkov in krajših aktivnosti pa bodo člani lahko izbrali dejavnost, ki jih najbolj zanima. Že ustaljeni krožki bodo nadaljevali s svojim delom. Razpored aktivnosti po krožkih bomo objavili na svoji spletni strani, udeležence seznanjali na delavnicah ipd. Vse, ki vas zanimajo dejavnosti v krožkih, vabimo k vpisu, saj je pri nekaterih število udeležencev omejeno.

Nekaj predlogov za aktivnosti ponujamo tudi tu, veseli pa bomo vaših pobud in želja.

- TUJI JEZIKI:
  - angleščina – začetni,
  - angleščina – nadaljevalni 2, 3, 4, 5, 6,
  - nemščina – začetni,
  - nemščina – nadaljevalni,
  - španščina – nadaljevalni.
- ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU:
  - plesne skupine Nasmeh, Ajda, Mavrica,
  - pohodništvo,
  - rekreacija – Trebnje,
  - aerobika – Mirna.
- KUHARSKI KROŽEK – Mirna.
- USTVARJALNICE:
  - likovno-ustvarjalni krožek – Trebnje,
  - ustvarjalni krožek – Šentrupert,
  - ustvarjalni krožek – Šentlovrenc,
  - ustvarjalni krožek – Velika Loka,
  - ročna dela – Mirna,
  - ustvarjalni krožek – Mokronog-Trebelno.
- KLEKLJANJE – nadaljevalni – Trebnje.
- RAČUNALNIŠKO OPISMENJEVANJE – Trebnje, Mirna, Šentrupert, Mokronog.
- SPOZNAVANJE IN UPORABA ZDRAVILNIH ZELIŠČ – Šentlovrenc, Trebnje, Mirna.
- KALIGRAFIJA (NOVO!).

Krajše aktivnosti bomo pripravljali sproti, in sicer na podlagi želja članov. Prav tako bomo na podlagi želja dopolnili seznam krožkov.

Članice ustvarjalnih krožkov bodo tudi v letu 2015/2016 pripravile bazar, in sicer 17. 11. 2015. Ob otvoritvi študijskega leta bomo pripravili tradicionalno razstavo izdelkov ustvarjalk in aktivnosti krožkov.

8. ČLANI PIŠEJO ...

8.1 LITERATKE VEZI MIRNA

MIŠEK REPKO IN MIŠKA FRIDOLINKA

Repko je ves ljubi dan tekal sem ter tja, zdelo se mu je, da se ure vlečejo in ne zgodi se nič zanimivega.

»Živjo, Repko!« se je od nekod pojavila Fridolinka. Repko je ves vesel stekel k njej: »Kaj počneš?« »Nič, dan je pust, vse je nekam čemerno, nikjer ni čutiti pravega veselja.« »Čakaj, čakaj, ne bodi taka cmera, se bom že domislil česa zanimivega. Najbolje bi bilo, da kam odideva, kjer ni tako pusto. Kam neki, ne morem se spomniti ničesar pametnega.« »Veš kaj, zleziva v kakšen avto in se odpeljiva, kamor bo zaneslo, mogoče doživiva lep dan,« je Fridolinka takoj boljše volje predlagala Repku. »Poglej, ta prtljažnik je odprt in notri je polno stvari, ki dišijo po hrani, ti rečem, da to ne more biti slabo.« Fridolinka je vihala smrček in veselo zacvilila. »Voham sir, to bo še zanimivo, ne bova lačna!« je Repko tolažil Fridolinko, ker je malo oklevala, da se odpeljeta v neznano.

Zlezla sta v prtljažnik in nekaj časa mirno ždela v najtemnejšem kotu. »Fridolinka!« se ji je Repko dobrikal, »kako se počutiš?« »Zaenkrat še kar, le te vonjave mi silijo v nos in prav zdaj premišljujem, ali naj raziščem, kje se pride do dobrot. Repko, pridi, pridi, tukaj je vsega!« je zacvilila. »Previdno!« jo je opozarjal Repko. »Predrznost naju lahko pahne v nesrečo.« »Daj, no, avto ropota in najinega škrebljanja se ne more slišati.« Do sitega sta se naužila dobrot, se zavlekla pod preprogo, ki je bila dobro skrivališče. Počutila sta se srečna in kmalu sta zadremala.

Avto se je nenadoma ustavil. Pritajeno sta se stisnila in čakala priložnost, da ugotovita, kaj se dogaja. Pokrov prtljažnika je bil odprt, vedela sta, da bo tukaj najbolje pobegniti na prostost. »Kje sva?« je bilo prvo, na kar sta pomislila. Pri košu za odpadke sta srečala sivo miško, Brkico.

»Od kod pa vidva, nisem vaju še videla v naši vasi.« »Jaz sem Repko, to pa je moja prijateljica Fridolinka. Pripeljala sva se, da vidiva, kako je drugod.« »Ja, pri nas se imamo zelo lepo. Najlepše pa je, da v naši vasi ni nobene mačke.«

»Kaj? Da ni mačke? To pa težko verjamem. Pri nas v mestu je dosti teh zverin, komaj se prikažeš iz skrivališča, že prežijo nate mačji kremplji. Ljudje jih imajo zelo radi, če pa slučajno mimo ljudi pritečemo me, drobne miške, pa zaženejo vik in krik.«

»Vidita, kakšna prednost je to, da v Mišjem Dolu ni mačk. Ljudje pridejo le za kakšen dan, tu brezskrbno uživajo, pečejo dobrote, da diši po celem Mišjem Dolu, potem nenadoma spet odidejo. Veliko dobrot se najde v tistih košarah, ki jih do vrha napolnijo z raznimi ostanki, potem imamo gostije me, miške.«

»Ja, ja,« je pomenljivo menil Repko, »takih srečnic ni veliko. Fridolinka, kaj meniš, bi ostala kar tukaj?« »Ostaniva!« je presrečna zacvilila Fridolinka.

»Sem slišal, da imamo goste,« je priliznjeno dejal debeli Mišon, ki je ravno takrat pokukal na plano. »Sva Repko in Fridolinka. Doma sva se dolgočasila, pa sva sklenila, da odideva na potep. Imela sva dober prevoz.« »Ali mislita ostati?« je kar malo nejevoljen vprašal Mišon. »Tega se še ne ve – če naju bo zgrabilo domotožje.« »Daj, no,« je Fridolinka opomnila Repka in laskala Mišonu, »pri vas je zelo lepo.«

Bil je ravno čas malice in Mišon je brez pozdrava smuknil v posodo za odpadke, slišalo se je šelestenje papirja. Brkica je drobencljala sem ter tja in kar nerodno ji je bilo, ker je Mišon tako nevljuden.

Od nekod sta previdno pokukali še dve miški. »Le pridita, nikar tako boječe ne lazita, in pozdravita goste.« »Sva Grizka in Snofa.« »Lepa imena,« se je iz vljudnosti oglasil Repko.

»Skočimo še mi na malico, potem pa se pogovorimo, kako si bomo krajšali čas,« je prijazno povabila Brkica.

Razbežali so se na vse strani. Čez nekaj časa so drug za drugim spet previdno pokukali na plano. Kar brez strahu, nobene nevarnosti ni. Naslednje dneve jim ni bilo dolgčas. Lazili so po celem Mišjem Dolu, pretaknili vse in izbirčno grizljali le najboljše. Kakšen mir je v tem Mišjem Dolu, seveda, tukaj so glavne miške. Nekaj dni je minilo v prijateljevanju, Fridolinka je kar naprej čistila svoj kožušček in ogledovala lepe krempeljce. Zdelo se ji je, da je najlepša miš.

Brkica, naveličana dolgočasja, je prišla na dan z besedo: »Danes gremo na tisto požeto njivo pobirat zrnje, treba bo pripraviti zaloge za zimo.« Fridolinka je pogladila brčice in vprašala: »Kaj bomo delali?« Brkica je razložila: »V našem Mišjem Dolu pripravimo zaloge hrane, da pozimi ne stradamo.« Fridolinka, ki je prej živela v izobilju v nekem skladišču, je bila vidno začudena, a je vseeno odšla na tisto njivo in pobirala zrnje. Ko ga je bilo poln gobček, ga je odnesla na skrivno mesto. »To je šele začetek. Še dosti dela nas čaka, predno bo dovolj hrane na zalogi,« je razložila Brkica.

»Repko!« je poklicala Fridolinka, »pridi bližje.« »Kaj te tare, vidim, kako kislo se držiš.« »Vrniva se domov, tam nama ni bilo treba skrbeti za hrano.« »Si pa res razvajena miš, vedno hočeš biti lepa in prav nobeno delo ti ne diši. V mestu si se bala mačk, tukaj ti ni do dela, tudi prijateljev nimaš, ker misliš samo nase.«

Užaljena Fridolinka je smuknila pod neki kupček sena in tam ves dan prespala. Naslednje dneve je bila že boljše volje. Vsi so odšli na tisto njivo, le Mišon je budno pazil, kdaj se bo prikazala Fridolinka. Prišla je, Mišon je stekel k njej, se ljubeče s smrčkom dotaknil njenega gobčka in ji nekaj zašepetal. Moral je biti zelo prepričljiv in stekla je z njim na delo. Kaj vse se je znašlo na kupu, zrnje, slama, scefran papir in še mnogo podobnih stvari. Minevali so dnevi in Repku se je zazdelo, da Mišon zelo prijazno teka za Fridolinko, a rekel ni ničesar, saj je tudi on prijateljeval z Brkico.

Nekaj dni zatem Fridolinke ni bilo na spregled. Repko je malo bolj pogledal naokoli in vesel ugotovil, da je Fridolinka ležala v mehkem gnezdecu, kjer se je drenjalo polno čisto golih mladičkov. Kmalu sta tudi Brkica in Repko poskrbela za tako polno gnezdece. Miškice so kmalu zrasle in se razbežale po celem Mišjem Dolu.

Ljudje so kmalu opazili nered in tako so s seboj prinesli mačko. »Ta bo gotovo naredila red,« so rekli.

Kako se je potem godilo miškam, pa vam rajši povem v naslednji zgodbi.

Rozalija Pepelnak

PRVA LJUBEZEN

Ob bežnih pogledih se je rodilo nekaj lepega,
nekaj toplega je prebudilo srce in telo,
združile so se najine dlani,
drug v drugega sva vsadila misli hrepenenja,
zaupanja in neizmerne sreče.

Stopil si v moj svet, meni dotlej še neznan,
skupaj sva ga odkrila, zgradila si najin čas.
Dnevu sva ga ukradla, v večnost ga raztegnila,
to je bil najin čas, čas brezskrbne mladosti, veselja
in spominov na nekaj lepega, na najino prvo ljubezen.

Srečno sva stopala po poti ljubezni,
zvezde za naju so tkale zlat pajčolan,
ko je noč tiha in mirna legla čez širno ravan.
Ljubezen mladostno je uzrla, z njo okrasila je pajčolan,
prijazno in nežno se je smehljala, ko zasijal je nov dan.

Ivana Kovačič

MOLČE UMIRAJO GOZDOVI

Hrabro, ponosno na zemlji so naši
šumeli gozdovi iz veka v vek,
sušam, viharjem so kljubovali,
zdravje, zavetje ljudem so dajali
na tisoče let.

Pogoltno v njih pele so žage, sekire,
asfaltne poti so gradili povsod,
nesramno, na gosto so vikendi rastli,
kjer zmislil se vsak je gospod.

Zdaj narava jim kaže ledeno zobovje,
pobočja ovila je v mrzel oklep,
zeleni gozdovi le tiho ječijo,
prehitro v njih umira to kleno srce.

Širna pobočja so goličave,
doline prepolne so mrtvih dreves,
le kaj se dogaja v človekovi glavi,
da v puščavo spreminja
svoj lepi planet.

Ivana Kovačič

NJENIH TRINAJST LET

Jutranja zarja je rahlo drsela izza gričev, lepemu pomladnemu dnevu je utirala pot. V hiši pod holmom so se začeli prebujati otroci. Starejši so se odpravljali v šolo, drugi so se igrali in lovili na klancu ob gozdu.

Mlada, suhljata deklica je pritekla okrog vogala in začudena obstala. V živi meji ob hiši so imeli ptički svoj jutranji posvet, pod mejo so v sončno jutro kukali zvončki in vijolice. Pomlad je prihajala v deželo z vsem svojim čudovitim spremstvom.

Brinetka je molče opazovala motiv, ki se je risal na nežno ožarjenem nebu. Lepota, topla sapa, prve cvetice so naznanjale, da prihaja nov, gorkejši mesec, maj. Nekaj lepega ji je šinilo v glavo. Vigred. Z njo konec mraza in pomanjkanja. Če je toplo, tudi lakota ni tako huda.

Upanje!

Šola, naloga, večer. Večer, ki jo je zaznamoval, večer, ki ga je neštetokrat preklela.

Že zdavnaj je to jutro zdrsnilo v pozabo, v pozabi pa ni pokopan dogodek tistega dne. Bližal se je večer, ko je na obisk prišel starejši moški. Klepet se je zavlekel v noč, spanec je legal na oči. Tamala se je spravila spat, možak je še klepetal v kuhinji z mamo. Pozno v noči je zaspala tudi mati, možak, baraba vseh barab, pa se je splazil v kamro. Zavalil se je na posteljo, začel grabiti po mladem telescu. Predno se je dodobra zdramila, jo je držal v tesnem objemu, grozeče ji je šepetal: »Tiho, čisto tiho bodi, sicer zjutraj ne bo več tvoje mame! Slišiš? Tiho!«

Velika moška roka je tiščala njen obraz v blazino, z drugo roko si je odpenjal hlače, vmes trgal z deklice preprano spalno srajčko. S pošastno silo jo je privijal k sebi, hropeče hotel zadeti njeno mednožje. Zvijala se je, izmikala, jokala, grizla. Zaman! Kot bi ga njen upor še bolj razvnemal, jo je s telesom pritiskal, iskal zadovoljitve, vmes še vedno grozil.

Drobno telesce je počasi omagalo, groza in gnus sta zaprli njen glas. Prekleta moška pohota, prekleti večer, ko je prišel k njim na obisk. Negibna je dočakala jutro, prisluškujoč, kdaj se bodo v hiši oglasili prvi koraki. Takrat si bo upala pobegniti, steči k potoku, sesti vanj, izprati iz svojega telesa moško svinjarijo, svojo slabost, da se ni mogla ubraniti.

Koraki, tihi, iščeči, kot da drugi v hiši slutijo, da je njihova najmlajša na grozovit način izgubila mladost. Deklica je planila na plano, le da tokrat ni videla zarje, ni slišala ptičev, ni opazila cvetja. Bosa, v raztrgani srajci, je drvela proti potoku, šele mrzla voda jo je do konca prebudila in ji vsilila prekletstvo dejanja minule noči. Drgetajoča je stala sredi potoka, se sesedla, potapljala, drgnila noge, prsi, ki so komaj začele nabrekati. Drgnila se je z mahom, peskom, ogledovala svoje telo, polno modric, odtisov zob in prask, kakor da ni njeno, da na grozno oskrunjeno telo gleda iz drugega bitja. Njen razum je izmaličil resnico, zaneslo jo je k tolmunu, potopila se je, znova in znova, da bi voda z nje sprala vso nesnago, vso bolečino pretekle noči.

Tisti dan ni šla v šolo, še mnogo naslednjih dni ne. Pljučnica se je razvila, telo se je vdajalo bolezni, nje duh je hotel pobegniti iz tega, tako omadeževanega telesa.

Pregledi pri zdravniku so potrdili, da ima senco na pljučih in zelo oslabelo srce. Njen um je zahajal v blodnje, zopet v resnico, govorila in govorila je v svoji odsotnosti in tako so domači odkrili grozljiv dogodek neke pomladne noči.

Počasi se je v njo vračalo zdravje, niso pa se vrnile njene sanje, njen smeh.

Zapadla je v neko odmaknjenost, iz katere se je vračala občasno, se vdala kakšnemu moškemu in spet tonila v praznino. Bolezen v njenem telesu se je razvijala in čedalje bolj slabila njeno telo. Ugašala je, počasi, v sanjah, da mladost prinese ljubezen, čeprav le

za en dan, ni pa prinesla pozabe na tisto najdaljšo, najstrašnejšo noč svojega otroštva.

Krvavo iztrgana iz otroške zasanjanosti je bila pahnjena v čustveno starost in uničenost, od tu pa je, komaj dvajsetletna, klonila v grob. Ničesar ni zapustila, njena žalostna zapuščina je le pretresljiva zgodba, ki jo je nekaj dni pred smrtjo zaupala svoji veliko starejši prijateljici. Ko je utihnila njena pripoved, je dihanje postalo mirnejše, čez nekaj ur je zdravnik dejal: »V komi je, počasi ugaša, ni ji pomoči.«

Res, odšla je, da nekje v večnosti najde svoje ukradene sanje, da najde tolažbo in neskončen mir. Le zlomljena vrtnica na njenem nagrobniku nakazuje, da tu počiva nesrečnica, ki so ji ubili otroštvo.

Pavlina Hrovat

TISTEGA JUNIJSKEGA DNE

Junijsko jutro se je zbudilo,
na Medvedjeku se je gorje zgodilo.
Do včeraj je armija naša bila,
danes sovražna nad nas je z letali prišla.

Padale so kasetarke, granate,
Slovenija, to je zate!
Ponižno boste se uklonili,
na samostojnost pozabili.
Vojaki, letala so grozili,
a vi, veterani, se niste zlomili.

Na cesti, livadi sledi krvi,
v meji na travi mrtvec leži,
veteran ob drevesu hudo krvavi,
le misel na domovino ga krepi.

Levi in desni moči smo strnili,
zavzeto smo svoja ognjišča branili.
Veselje, ponos, pogum obudili;
to bitko smo skupaj resnično dobili.

Za koga? Zakaj? Za ljudstvo? Za nas?
Ej, veterani, te obete odnesel je čas!

Nič več nam Beograd ne narekuje,

sedaj Bruselj ukazuje, kar je še huje!
»Če ne boste ubogali, poslušali,
Trojko bomo nad vas poslali!«

Veterani, smo to res želeli?
Ja, nekaj plemenitega smo hoteli!
A upi, načrti so v prazno zbledeli.
Bomo še kdaj v miru in slogi živeli?

Tišina. Dolga, grozeča tišina!

Nekateri so bogastva nagrabili,
desettisoči so delo izgubili,
veterani, tudi vi ste med njimi.
In zopet strašna tišina ...
A iz nje pesem življenja prodira,
vrata v bolje vsem naj odpira.

Slovenija, domovina naša,
najlepša dežela si sveta,
ko bodo delo in pravice zavladale,
ko si bosta desnica in levica podali roke,
takrat, Slovenija bo res naša,
takrat, veterani, bo zmaga vaša!

Zato zvesti ti ostajamo,
ob rojstnem dnevu voščimo,
da v parlamentu bi taki poslanci sedeli,
ki bodo za delavstvo in pravičnost živeli.

Pravice in delo bomo nazaj dobili,
a le, če prave, poštene ljudi bomo volili.
Delu, poštenju čast povrnili
in s tem se tebi, mati Slovenija, zahvalili.

Veteranska obljuba, beseda časti,
zate, domovina, v srcih gori!

veteranka Pavlina Hrovat

8.2 MOKRONOŽICE

ŠOLSKA

Otrokom prav lepo se zdi,
ko šolski zvonec zazvoni,
sede v klop učenček mlad,
kaj delal bo, bi zvedel rad.

V začetku vse lepo se zdi,
veliko novih je reči,
ko z igro mu pomagajo,
in črke skupaj zlagajo.

Že bere, piše skoraj vsak,
postaja pravi učenjak,
če malo le zaustavi se,
snovi cel kup se mu natre.

Zdaj vsega on ima dovolj,
grabi ga že glavobol,
vse dopoldne se poti,
ko v šolski klopi se uči.

Doma pa polno nalog je,
učenja, dela, kaj še vse.
V stresu skoraj že živi,
kako naj tega se znebi.

Rešitev že ima na dlani,
po širni stekel bo poljani,
tam ptico v letu bo ujel,
skrbi ji svoje razodel.

Življenje res naporno je,
to danes vsak otrok že ve,
kdo srečo jim poklonit zna
in mladi rod rešiti zla.

Ivana Kovačič

MOJE DREVO

Ob tebi slonim in sanjam o sreči.
Kje je, povejte mi, listi šumeči?
Veter skozi tvoje liste poje,
tiha pesem oklene srce moje.

Drevo, sama sva na tem kraju.
Nihče ne more stopiti med naju.
Veje imaš razprostrte kot krila,
megla jih je v srebrni pajčolan zavila.

Tebi, drevo, in soncu hvala.
Zdaj vem, da sreča z vetrom ne priplava.
Tukaj ob tebi, kamor nihče ne zahaja,
sreča mi v srcu ponovno vstaja.

Slavka Šinigoj

STRAŠEN DAN – PETI OKTOBER 1943

Petega oktobra 1943. so Nemci bombardirali Mokronog. Ta dan mi je ostal v spominu in za našo družino so se začeli težki časi. Živeli smo v Hrastniku, od koder smo tik pred drugo svetovno vojno zbežali pred Nemci, da nas niso izselili v Srbijo. Očetov prijatelj je mamo in nas, pet otrok, naložil v avto in odpeljal v Mokronog k maminim staršem – Koračinovim. Očeta so Nemci takrat zaprli. Taksist je zelo hitro vozil po ozki cesti med visokimi hribi. Imeli smo srečo, da smo prišli čez Savo, kajti kmalu zatem so Nemci bombardirali most v Zidanem Mostu.

V hiši pri stari mami je stanovala družina maminega brata. Tudi pri njih je bilo pet otrok. Pri hiši je torej bilo skupaj šestnajst članov. Otroci smo se med seboj zelo dobro razumeli, se skupaj igrali, pasli krave in hodili skupaj v šolo. Večkrat ni bilo pouka zaradi streljanja med Italijani in Partizani. Otroci smo se v kakšnem kotu tiščali skupaj in trepetali od strahu.

Kmalu so Italijani zaprli še strica, odpeljali so ga v taborišče Gonars. Umrl je stari oče, otrokom je bil zelo priljubljen, vse nas je imel rad. Za vse pa je bila radost pri hiši, ko je iz zapora prišel naš

oče. Tako se je leto spet obrnilo in dan pred napadom je letalo preletavalo nad Mokronogom, a ta je bil zavit v gosto meglo. Oče je ravno ta dan na vrtu za hišo začel iz drv – klafter – graditi zasilno zaklonišče, vanj naj bi se zatekli med zračnim napadom. Na usodni dan bi morali brat, sestrična in jaz s kravami na pašo, vendar nismo hoteli, ker nas je bilo strah. Naša mama je vzela nekaj hrane za en dan in družina je šla k sorodnici v naselje Sv. Florijan. Oče je tudi staro mamo in teto z družino prosil in jih prepričeval, naj se za nekaj časa umaknejo iz hiše, a ni uspel. Ostali so doma.

Okoli desete ure se je megla razpršila in kmalu so letala zakrožila nad Mokronogom. Sirena v tovarni usnja je zatulila. Popoldne so letala znova priletela, tovarniška sirena je zapiskala. Zbežali smo v bližnji kamnolom, se skrili med skale in grmovje. Avioni so krožili nad trgom, se spuščali, metali bombe in povzročali pošasten žvižg in hrup. Nad nami se je rušilo kamenje, zemlja se je tresla. Vsi vprek smo jokali, molili, a ni pomagalo. Mokronog je bil v črnem in rdečem dimu. Vrgli so približno sedemdeset bomb. Pri tem nam je ubilo staro mamo in sestrično Ivanko Koračin, težko je ranilo tovarniško delavko Pavlo, ki se je zatekla v zaklonišče; skupaj je bilo sedem mrtvih in nekaj ranjenih.

Našo družino je čez zimo sprejel pod streho mlinar Jevnikar v dolini pod Žalostno goro. Teta Francka z otroki je dobila prebivališče pri starejši družini v istem kraju.

V spomin na strašni peti oktober vsako leto prižgem svečo pred spomenikom žrtvam, ki stoji sredi trga pred Občino Mokronog-Trebelno.

Slavka Šinigoj

NA VRTU

Med gredicami sključena kopljem, sadim,
v opoldanski vročini močno se potim,
z obraza obrišem si pot,
saj teče mi iz vsake pore, od vsepovsod.

Z eno roko na motiko se opiram,
z drugo plevel pobiram,
med plevelom smejejo se mi rož cvetovi,

do tal upognjeni so fižolovi plodovi.

V hudi vročini na vrtu vse počiva, dremlje,
rastlinje pa srka še zadnjo jutranjo vodo iz zemlje.

Delo končam, se hočem zravnati,
me v križu zaboli,
a to me ne skrbi.
Upognjena dva, tri korake naredim
in bolečina popusti.

Slavka Šinigoj

ON

Kar prišel je,
ne vem, od kod.
Prijetno vznemiril me je,
nič več.
Je že oddan? Ne vem!
A me greje njegov pogled.
Dotakne se me, morda nehote,
morda hote,
nalahno me pobož̌a,
srce mi zaživi,
v spomine davne mi odplava.
Pomladim se, nič več sivine,
sem kot gozd na jesen,
v najlepše barve sem odeta.
Živim, še začutim toplino sočloveka,
lepo mi je, četudi le na trenutke.
Srečna sem, da je prišel,
čeprav ne vem, od kod.

Vida Kačičnik

LJUBEZEN

Ljubezen, ti mična gospodična,
razposajena, nagajiva, spogledljiva,
zavrtiš fante in dekleta,
može in žene,
včasih tudi v hudičev ples.
Združuješ in razdvajaš srca,
ne oziraš se,
le srečo ali bolečino ti deliš.
Zato premnogokrat boli, zelo boli,
da tudi bela žena
za teboj pospravlja.
A kadar ti si mila,
ko združiš srci dve,
ki negovati in čislati tebe znata,
takrat s teboj najlepše je,
takrat smo res bogati.
Če v mladosti telesi dve združuješ,
si na jesen umirjena
in roka roko najde,
pogled topel z nasmehom.

Vida Kačičnik

Življenje lahko razumemo samo za nazaj,
živeti pa ga je treba naprej.

Soren Kierkegaard

9. CENTER MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

CENTER MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

CENTER MEDGENERACIJSKEGA UČENJA TREBNJE

Medgeneracijsko učenje je stoletja veljalo za nekaj samo po sebi umevnega in je potekalo v družinah, ko so starejši prenašali svoje znanje in modrost na mlajše. Znanja, izkušnje, spretnosti in vrednote so se spontano in neformalno prenašale znotraj družin. Ker so danes družine pogosto razseljene, generacije pa so prostorsko oddaljene, se možnost tovrstnega razvoja generacij izgublja, medgeneracijsko učenje pa poteka med različnimi skupinami (na delovnem mestu, v lokalnem okolju, v izobraževalnih institucijah…), prenos znanja pa poteka v vse smeri (starejši učijo mlajše in obratno).

Na CIK-u Trebnje smo tako, kot na številnih drugih ljudskih univerzah, članicah Zveze ljudskih univerz Slovenije, prepoznali veliko potrebo po organiziranem in ciljno usmerjenem medgeneracijskem učenju. Da bi presegli globok prepad med generacijami in olajšali prenos znanja med predstavniki različnih generacij, smo v novembru 2013 po vsej Sloveniji na ljudskih univerzah vzpostavili 28 Centrov medgeneracijskega učenja, med njimi tudi na CIK-u Trebnje: **Center medgeneracijskega učenja Trebnje.** V zadnjem tednu novembra odtlej po vsej Sloveniji pripravimo več kot 200 dogodkov, katerih ključno vodilo je povezati različne generacije za prenos znanj in izkušenj. Kot ambasadorji na nacionalnem nivoju sta vseslovenski projekt podprla tudi predsednik RS Borut Pahor in bivši predsednik RS Danilo Türk in številni znani Slovenci.

V sklopu Centra za izobraževanje in kulturo Trebnje so na voljo različni programi v podporo razvoja medgeneracijske solidarnosti ter izmenjave znanja in izkušenj različnih generacij in skupin.

Poteka v obliki enkratnih delavnic, krožkov ali obsežnejših tečajev, v krajih občin Mirna, Mokronog-Trebelno, Šentrupert in Trebnje.
Skupaj z različnimi partnerji CMU Trebnje, ob podpori Občin Mirna, Mokronog-Trebelno, Šentrupert in Trebnje ter MIZŠ, bomo v letu 2015/2016 organizirali Dneve medgeneracijskega učenja, ki bojo potekali vsako tretjo sredo v mesecu na CIK Trebnje in v krajih Občin Mirna, Mokronog-Trebelno in Šentrupert po razporedu ter promocijski Teden medgeneracijskega učenja, ki bo potekal od 23. do 27. novembra.

Vsi dogodki bojo za udeležence brezplačni, zato vljudno vabljeni.
Dejavnost CMU Trebnje 2015/2016 in urnike delavnic lahko spremljate na spletni strani www.ciktrebnje.si.

Patricija Pavlič

Utrinki …